ZONNEPARK ZUIDVELDE

een uniek zonnepark met lokaal eigendom en kansen voor natuur

PARTICIPATIEVERSLAG
DATUM 12-11-2021

Even voorstellen....

Energiecoöperatie Noordseveld

Energiecoöperatie Noordseveld is betrokken bij de plannen voor een zonnepark bij Zuidvelde. We zijn daarvoor benaderd door verschillende projectontwikkelaars. Energiecoöperatie Noordseveld is in de gemeente de enige ledenorganisatie die zich specifiek met energieprojecten bezig houdt. We hebben samen met onze leden een visie gemaakt waarin we ons sterk maken voor een energie neutrale gemeente, in de eerste plaats door besparingsprojecten uit te voeren zoals in Norg-west, maar ook door projecten voor de productie van duurzame energie uit te voeren, zoals zonnepark Halo en projecten in Langelo en Peize. De initiatiefnemers werken graag samen met lokale partijen om lokaal eigendom te realiseren. Hiervoor is Energiecoöperatie Noordseveld de aangewezen partij. We voelen ons ertoe geroepen om te zorgen dat installaties in lokaal eigendom kunnen komen. Dat legt ook een verantwoordelijkheid op. Wij vinden het in het belang van Noordenveld om dit serieus op te pakken.

Wat voor de Energiecoöperatie Noordseveld nu het belangrijkste is: dat de plannen op een goede manier, in samenspraak met omwonenden, worden opgesteld en dat er een goede inpassing in het landschap komt, met veel natuur en kansen voor planten en dieren. Zo gaan de plannen extra rekening houden met de aanwezige dassen, reeën, patrijzen en veldleeuweriken. De Energiecoöperatie Noordseveld schaart zich wat dat betreft achter de adviezen van de gemeente, de provincie, Natuurmonumenten, Agrarische Natuur Drenthe en Kenniscentrum Akkervogels. Wij gaan voor een zo groot mogelijke versterking van de natuurwaarden. Voor Energiecoöperatie Noordseveld is een verantwoorde inpassing van het zonnepark belangrijk.

Energiecoöperatie Noordseveld gaat voor 50% lokaal eigendom, dat betekent dat de helft van alle installaties en de aangelegde natuur in eigendom en beheer komt, op gepachte grond. Dat betekent mee-investeren, maar daarna ook 25 jaar zorgen voor goed beheer van de natuur en de installaties, samen met de andere eigenaren. Als lokale organisatie voelen we ook hier een grote verantwoordelijkheid.

We verwachten een positief rendement uit de exploitatie van het zonnepark. De opbrengst komt geheel ten goede aan de projecten die de Energiecoöperatie Noordseveld opzet en uitvoert in de gemeente ten aanzien van energiebesparing en verduurzaming. Om de direct omwonenden ook mee te laten profiteren komt er een gebiedsfonds.

Na afloop wordt het zonnepark over 25 jaar weer ontmanteld, worden de panelen gerecycled en wordt het weer volledig landbouwgrond. Maar wie weet hoe de wereld er over 25 jaar uit ziet?

Chint Solar

Chint Solar is een mondiale ontwikkelaar van zonneparken met ruime ervaring in het ontwikkelen, bouwen en beheren van zonneparken. Wij zijn lid van de brancheorganisatie Holland Solar en hebben in Nederland tot dusverre 6 projecten gerealiseerd met een totaal vermogen van 285 MWp. Wij zijn betrokken bij zonneparken vanaf de ideevorming tot en met het beheer. Via het zusterbedrijf Astronergy produceert Chint Solar haar eigen zonnepanelen. Hierdoor wordt altijd gewerkt met de nieuwste en meest efficiënte panelen die beschikbaar zijn.

Chint Solar streeft in haar zonneparken altijd naar meerwaarde. Naast de bijdrage aan schone energie wordt gewerkt aan landschapsherstel, natuurontwikkeling en lokale betrokkenheid. Afstemming met omwonenden is belangrijk, want duurzame energie is in tegenstelling tot fossiele bronnen niet onzichtbaar

maar juist in het landschap aanwezig. Chint Solar werkt daarom ook graag samen met lokale partijen. Het combineren van haar ruime ervaring met zonne-energie met lokale kennis zorgt namelijk voor goede en gedragen zonneparken. Lokaal eigenaarschap of andere vormen van financiële participatie zoals obligaties en een gebiedsfonds zijn altijd onderdeel van de projecten van Chint Solar. Door deze manier van werken geven wij invulling aan de 'Gedragscode Zon op land' welke toeziet op een zorgvuldige ontwikkeling, inpassing, vormgeving en beheer van zon op land projecten. Daarnaast dragen wij door ons lidmaatschap van het consortium Zon-op-land dragen bij aan de kennisontwikkeling en het verbeteren van de natuurlijke en landschappelijk inpassing van zonneparken.

De grondeigenaar Henk Bosma is een innovatieve agrarische ondernemer uit Zuidvelde met veel aandacht voor duurzaamheid en natuur. Al vele jaren is zijn bedrijf, naast de agrarische werkzaamheden, bezig met het ontwikkelen van diverse manieren van duurzame opwekking. Het begon met vergisting van agrarische afvalproducten en later kwam daar de opwek van zonne-energie bij. Op het dak van de schuren ligt nu ruim 1.000 kWp. Vele akkerranden zijn de afgelopen jaren ingezaaid met bloemen en kruiden in het kader van ecologisch beheer. Ook als lid van de Boermarke van Norg levert Henk altijd een bijdrage aan de natuur- en landschapsprojecten in de omgeving.

TPSolar

TPSolar is een familiebedrijf met een grote ambitie: een steentje bijdragen aan de energietransitie in Nederland. Daarom ontwikkelen, financieren, bouwen en beheren wij grondgebonden zonneparken. Dit doen wij op een duurzame en ecologisch verantwoorde manier en op alle mogelijk geschikte locaties, zoals voormalige stortplaatsen, niet uitgegeven industrieterreinen of (slechtere) landbouwgronden. Dit doet TPSolar niet alleen, maar altijd in nauwe samenwerking met landeigenaren, agrariërs, bewoners, gemeenten, provincies, en energiecoöperaties. Inmiddels heeft TPSolar vijf zonneparken ontwikkeld en gebouwd in Nederland. Deze zonneparken wekken momenteel groene stroom op voor bijna 15.000 Nederlandse huishoudens. TPSolar werkt bij al haar projecten volgens de Gedragscode Zon op land en is partner van Nederland Zoemt (Actieplatform voor wilde bijen).

TPSolar realiseert zich dat de komst van een zonnepark mogelijk invloed kan hebben op het woongenot van omwonenden en hecht dan ook groot belang aan de inspraak van omwonenden. Daarom gaat TPSolar altijd in gesprek met de omgeving, zodat men kan meedenken en praten over de uiteindelijke invulling en uitvoering van het zonnepark en om samen te komen tot een breed gedragen plan. Daarnaast geven het Klimaatakkoord en alle Regionale Energiestrategieën aan dat erbij duurzame-energieprojecten gestreefd moet worden naar 50% lokaal eigendom. TPSolar slaat daarom graag de handen ineen met lokale energiecoöperaties zodat de opbrengsten 'landen' bij de lokale omgeving door bijvoorbeeld lokaal (mede)eigenaarschap, een gebiedsfonds, goedkope stroom of collectieve inkoop van zonnepanelen, en werkgelegenheid tijdens bouw en beheer.

Bij dit zonnepark-initiatief zijn in totaal drie landeigenaren betrokken. De gronden die zij inzetten zijn al sinds meerdere generaties in de familie en worden momenteel gebruikt als akkerbouwpercelen om aardappelen, suikerbieten, maïs en granen te telen. De families voelen zich verantwoordelijk voor het gebied en wensen actief bij te dragen aan het overdragen van een toekomstbestendig Zuidvelde aan een volgende generatie. Duurzaamheid speelt hierin een belangrijke rol.

Ankehaar Solar

Ankehaar Solar BV is een initiatief van de broers Jannes en Bart Janssen uit Zuidvelde. Jannes en Bart zijn geboren getogen aan de Asserstraat waar hun ouders zich in 1973 vestigden en in 1974 begonnen met een veehandel- en pluimveebedrijf. Midden jaren 80 en 90 kocht de familie aangelegen gronden aan voor de

uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten naar vleesveeteelt (blonde d'aquitaine) en akkerbouw. Inmiddels richt het bedrijf van vader en moeder Janssen zich voornamelijk op pluimveeteelt.

Ook Jannes en Bart zijn als ondernemer gevestigd in het gebied. Jannes richt zich met zijn bedrijf Janssen Hydrauliek en Machineservice bv sinds 1999 op de handel, productie en reparatie van onderdelen voor graafmachines ten behoeve van de agrarische sector en grondverzet. Bart is met zijn eigen pluimveebedrijf eveneens gevestigd aan de Asserstraat. De ondernemers voelen zich verantwoordelijk voor het gebied en wensen actief bij te dragen aan het overdragen van een toekomstbestendig Zuidvelde aan een volgende generatie. Duurzaamheid speelt hierin een belangrijke rol. Jannes voorzag in 1995 zijn nieuwgebouwde gasloze woning van een aardwarmtesysteem. In die tijd een unicum. De pluimveebedrijven en woningen van Bart en vader Janssen worden al geruime tijd met lokaal knip- en snoeihout gasloos verwarmd en daarnaast worden beide pluimveebedrijven binnenkort van zonnepanelen voorzien. Voor twee daken zijn inmiddels SDE-subsidiebeschikkingen (1.500 kWp in totaal) aangevraagd en voor de overige daken onderzoekt men samen met de Energiecoöperatie Noordseveld de mogelijkheden van het realiseren van een zogenaamd postcoderoosproject, waarbij de lokale gemeenschap gezamenlijk kan deelnemen in een zonne-energieproject.

Met het ontwikkelen van het zonnepark willen de broers naast het produceren van duurzame energie een bijdrage leveren aan het toevoegen van natuur, biodiversiteit en bodemkwaliteit aan Zuidvelde. Dit doen zij onder andere door nabij gelegen gronden in eigendom van de familie in te zetten voor natuurontwikkeling (ruim 30 hectare).

Bronnen VanOns

Bronnen VanOns is een coöperatieve ontwikkelaar die zorgt dat de lokale bewoners (particulieren en bedrijven) weer zeggenschap krijgen over waar en hoe er duurzame energie wordt geproduceerd.

Bronnen VanOns wil dat minimaal 50% van de duurzame energieproductie op land in handen komt van de lokale inwoners (particulieren en bedrijven) door hen mede-eigenaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een lokale energiecoöperatie op te richten.

Zo praten, denken en beslissen omwonenden vanaf dag één mee over de grootte van het park, de locatie en de inpassing in het landschap. En, blijven de opbrengsten in de regio en die kunnen weer besteed worden aan nieuwe duurzaamheids- en/of leefbaarheids-projecten. Bronnen VanOns werkt in opdracht van de Energiecoöperatie Noordseveld.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 5

2. PARTICIPATIE 7

3. UITVOERING PARTICIPATIE 8

3.1 INLEIDING 8
3.2 PROCESPARTICIPATIE 8
3.3 PLANPARTICIPATIE 9
3.3.1 Communicatie met omwonenden 9
3.3.2 Proces en vervolgstappen 15
3.3.3 Kernteam Zuidvelde 16
3.3.4 Bilaterale contacten 16
3.3.5 Vragen, zorgen en opmerkingen van omwonenden 16
3.3.6 Resultaten planparticipatie omwonenden 19
3.3.7 Belangenvereniging De Velden en belangenvereniging Huis ter Heide 21
3.3.8 Boermarken van Zuidvelde en Peest 22
3.3.9. Natuurorganisaties 22
3.3.10 Resultaten planparticipatie natuur en landschap 22
3.3.11 Betrekken gemeenteraad 23
3.3.12 Communicatie via de pers 23
3.3.13 Website zonnepark Zuidvelde 24
3.3.14 Participatiemomenten in de tijd en de gevolgen voor het plan 24
3.4 FINANCIËLE PARTICIPATIE 27
3.4.1 Overdracht van eigendom (lokaal eigenaarschap) 27
3.4.2 Obligaties 28
3.4.3 Gebiedsfonds 28
3.4.4 Inzet opbrengst lokaal eigendom 29
3.4.5 Inzetten van lokale bedrijven 29
3.4.6 Social return 29

4. TOEKOMSTIGE ACTIVITEITEN PARTICIPATIE 30

4.1 COMMUNICATIE 30
4.2 ACTIVITEITEN 31

BIJLAGE 1: VERSLAG 1STE INFORMATIEAVOND 33

BIJLAGE 2: VERSLAG 2DE INFORMATIEAVOND 38

BIJLAGE 3: VERSLAG 3DE INFORMATIEAVOND 44

BIJLAGE 4: VERSLAG OVERLEG KERNTEAM 50

BIJLAGE 5: ONTWERPSESSIES MET NATUURORGANISATIES 53

BIJLAGE 6: MOGELIJKHEDEN VOOR INRICHTING GEBIEDSFONDS 64

1. Inleiding

Dit participatieplan behoort als bijlage bij drie "Ruimtelijke onderbouwingen". In de ruimtelijke onderbouwing is de aanvraag voor de vergunningen voor de aanleg van 3 zonneparken Zuidvelde in de gemeente Noordenveld onderbouwd. Het participatieplan heeft als doel om inzicht te geven in wat we onder participatie verstaan en op welke wijze bewoners/de omgeving meedenken, meedoen en delen in de opbrengst van de beoogde parken. In dit plan zijn zowel de reeds uitgevoerde als de toekomstige participatieactiviteiten beschreven.

De ontwikkeling van Zonnepark Zuidvelde zijn feitelijk drie, met elkaar samenhangende, initiatieven:

- Initiatief 1: Chint Solar en Energiecoöperatie Noordseveld zijn hiervoor de initiatiefnemers.
- Initiatief 2: TPSolar en Energiecoöperatie Noordseveld zijn hiervoor de initiatiefnemers.
- Initiatief 3: Ankehaar Solar (Janssen) en Energiecoöperatie Noordseveld zijn hiervoor de initiatiefnemers.

Figuur 1: Overzicht initiatieven Zonnepark Zuidvelde.

Na afweging van alle ingediende zonneparkprojecten heeft het initiatief Zuidvelde de kans gekregen om het plan verder uit te werken. Het college heeft daarom toestemming gegeven om de verkenning van drie zonneparken op deze locatie op te starten. De drie initiatiefnemers hebben besloten ieder een afzonderlijke vergunningsaanvraag in te dienen, waarbij zoveel mogelijk de onderlinge afstemming tussen de drie aanvragen is geborgd. Dit participatieplan behoort bij deze drie afzonderlijke aanvragen en betreft één integraal participatieplan voor alle drie de projecten. Het participatietraject is/wordt voor de drie

initiatieven gezamenlijk doorlopen om te zorgen voor een integraal proces en helderheid naar de omgeving.

Een van de belangrijkste doelen van het participatieproces is het borgen dat er sprake is van een zorgvuldige inpassing van de beoogde zonneparken in de omgeving door het actief betrekken van omwonenden (de lokale omgeving). Daarnaast is een zorgvuldige inpassing een van de belangrijke randvoorwaarden die gemeente Noordenveld in haar beleid heeft geformuleerd.

De lokale Energiecoöperatie Noordseveld (hierna te noemen ECN) speelt een belangrijke rol bij het participatieproces. Zij heeft een leidende rol bij de uitvoering van het proces en is tevens de beoogde eigenaar van 50% van de aandelen van alle drie de parken (lokaal eigendom).

Een zorgvuldige uitvoering van het participatieproces is belangrijk en ook het verwerven van de aandelen door ECN is een complex proces. Vandaar dat ECN zich hierbij laat ondersteunen door de organisatie Bronnen VanOns (hierna te noemen BVO). BVO is een organisatie zonder winstoogmerk die speciaal is opgericht ter ondersteuning van de lokale energiecoöperaties (hierna te noemen LEC's) bij hun energietransitie proces. BVO faciliteert het proces van overdracht van eigendom en ondersteunt ECN bij de uitvoering van de participatie activiteiten.

Het participatieproces is een continu proces dat feitelijk al geruime tijd loopt. In een vroegtijdig stadium is er door de initiatiefnemers en ECN al contact gezocht met omwonenden en lokale belangenverenigingen. Met een aantal direct betrokkenen zijn keukentafelgesprekken gevoerd. In het afgelopen jaar zijn er drie digitale bewonersbijeenkomsten geweest, vanwege Corona. Daarna is er nog een informatieavond geweest aan de rand van het beoogde zonnepark en een informatieavond in Norg. Bewoners zijn betrokken geweest bij het ontwerp van het plan. De inbreng van de bewonersavonden zijn medebepalend geweest voor de inhoud van de aanvraag van de vergunning en met name de landschappelijke inrichting van de parken. Ook is er een aanvullend gesprek geweest met het Kernteam Zuidvelde.

Dit participatieplan beschrijft wat wij onder participatie verstaan (hoofdstuk 2). Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige stand van zaken. Wat is er al gedaan, wat zijn de bevindingen en welke standpunten er al zijn ingenomen en welke voorlopige keuzes er al zijn gemaakt. Tevens is beschreven op welke wijze het lokaal eigenaarschap tot stand komt, welke activiteiten er in de toekomst gepland zijn om omwonenden zoveel mogelijk te informeren en te betrekken en om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk omwonenden kunnen meedelen in de opbrengst van het park (hoofdstuk 4). Dit plan draagt dus bij aan ons motto: Samen voor de energietransitie!

2. Participatie

Het Klimaatakkoord beschrijft bewonersparticipatie als een van de kritische succesfactoren voor de Nederlandse energietransitie. Daarbij worden drie categorieën van bewonersparticipatie onderkend:

1. **Procesparticipatie.** Dit is het proces waarbij bewoners mee mogen en kunnen denken bij het ontwikkelen van het beleid en beleidskaders. Zo is het wenselijk dat de omgeving betrokken wordt bij de ontwikkeling en totstandkoming van de Regionale Energiestrategie (RES). Zo wordt bijvoorbeeld de vraag hoeveel ruimte er wordt gegeven aan duurzame energie, in het beleid al beantwoord. Dit kan bijvoorbeeld in een afwegingskader. Dit inhoudelijk betrekken van de omgeving bij het proces noemen we procesparticipatie.
2. **Planparticipatie:** dit is het proces waarbij omwonenden/bewoners kunnen meedenken over de plannen, het ontwerp, de inrichting en het beheer en onderhoud van een installatie voor duurzame energieproductie. Via permanente informatieverstrekking (website, social media, nieuwsbrieven) actieve voorlichting, bewonersbijeenkomsten, keukentafelgesprekken en speciaal ingerichte werkgroepen worden de bewoners betrokken bij het ontwikkelen van de diverse plannen.
3. **Financiële participatie:** dit is het mee-investeren in en/of het voordeel ervaren van de opbrengsten van het park. Er zijn diverse vormen van financiële participatie. Het delen van de opbrengst kan onder andere door de overdracht van een deel van de aandelen van het zonnepark. Op deze wijze is het "verkrijgen van lokaal eigendom" in het Klimaatakkoord verwoord. Voor het eventueel verkrijgen van 50% van de aandelen maken ECN en BVO duidelijke afspraken. Het proces om de aandelen te verwerven ziet er grofweg als volgt uit:
    - BVO richt tijdens de ontwikkelfase van het project een zogenaamde tussenholding op. BVO houdt de aandelen in die tussenholding aan totdat de exploitatie van het zonnepark begint. Dat is het moment dat er cash flows ontstaan en de projectrisico's voor een groot deel zijn gepasseerd.
    - Voorafgaand aan de exploitatie fase draagt BVO de aandelen van haar tussenholding over aan ECN. Deze wordt daarmee voor 50% eigenaar van het zonnepark. Leden van de coöperatie, maar ook lokale bedrijven etc. kunnen vervolgens (financieel) participeren in het eigenaarschap van het zonnepark.

.

3. Uitvoering participatie

3.1 Inleiding

ECN is al lange tijd in gesprek met de gemeente en ook nadrukkelijk betrokken geweest bij de invulling van het beleid rondom de energietransitie. Daarnaast zijn de initiatiefnemers (Chint Solar, TPSolar en Ankehaar Solar) van het zonnepark al geruime tijd bezig met de planvorming van het park. Drie jaar geleden is er een verkennend onderzoek gedaan naar de mogelijkheden. Er zijn de nodige gesprekken gevoerd met grondeigenaren, omwonenden, vertegenwoordigers van de gemeente en met ECN. Het afgelopen jaar zijn omwonenden nadrukkelijk gekend in de planvorming (zie onder).

Opmerking:
In verband met de Coronapandemie zijn veel van de gesprekken en informatieavonden digitaal geweest. De ontwikkelaars hadden liever iedereen in echt gesproken en ontmoet, echter was dit door de pandemie niet mogelijk. Ondanks dat dit nogal wat beperkingen met zich meebracht hebben de ontwikkelaars zich ingezet om toch iedereen zo goed mogelijk bij het proces te betrekken door zoveel mogelijk verschillende communicatiemiddelen in te zetten.

3.2 Procesparticipatie

Aan het project ligt beleid van het Rijk, de provincie en de gemeente ten grondslag.

- **Het Klimaatakkoord,** waarin het streven naar 50 % lokaal eigenaarschap is beschreven.
- **Het beleid van de Provincie Drenthe,** waarin het belang van de betrokkenheid van omwonenden bij zonneparken is verwoord en waarin is beschreven wat de mogelijkheden voor omwonenden zijn om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark.
- **Het beleid van de Gemeente Noordenveld.** Hierbij is ingegaan op het in 2020 vastgestelde ”Beleidskader energieprojecten in het landschap”. Dit kader beschrijft het proces en de spelregels voor het ontwikkelen van nieuwe projecten. Daarnaast is aandacht geschonken aan de Noordenveldse Kwaliteitsgids. Deze is opgesteld als een document waarin is aangegeven op welke wijze de gemeente de omgeving betrekt bij de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven.

Het beleidskader Energieprojecten in het landschap is door de gemeente op een interactieve wijze opgesteld in samenwerking met ECN en Natuur- en Milieufederatie Drenthe. Er zijn een aantal thema-avonden georganiseerd en er is een groep “energie meedenkers” betrokken. Dit zijn inwoners die zich erg betrokken voelen bij de opzet en de invulling van het beleid en daarvoor van de gemeente ruimte kregen. Het concept eindresultaat is gepresenteerd in een grote bijeenkomst met zo’n 100 belangstellenden, onder andere ook uit Zuidvelde. Tijdens de ter inzage legging is ook nog een inloopbijeenkomst georganiseerd. Verschillende inwoners en initiatiefnemers hebben hun zienswijze op het beleidskader gegeven, welke uiteindelijk op 9 september 2020 door de gemeenteraad definitief is vastgesteld.

Na vaststelling van het beleidskader zijn 12 initiatieven ingediend bij de gemeente. Een weging van deze initiatieven, op basis van het beleidskader, heeft geleid tot de aanwijzing van vier initiatieven in twee gebieden, een initiatief in het gebied Matsloot en drie initiatieven in de omgeving van Zuidvelde. Deze aanwijzing door het college van B&W vond plaats op 12 januari 2021.

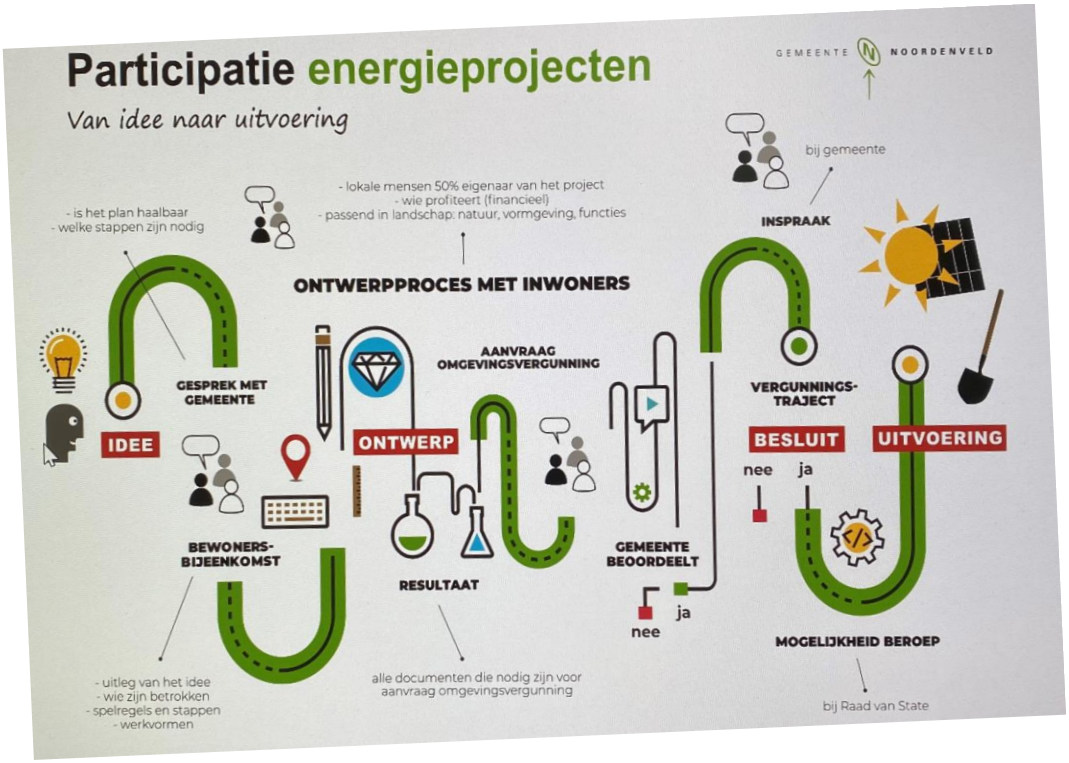

Figuur 2: Opzet participatie aanpak bij energieprojecten. Bron: Gemeente Noordenveld.

3.3 Planparticipatie

In de afgelopen maanden zijn er diverse overleggen, informatiebijeenkomsten en keukentafelgesprekken met omwonenden en andere belanghebbenden geweest. Tijdens deze overleggen is geprobeerd om zoveel mogelijk omwonenden, bedrijven, instanties en belangengroepen te informeren en mee te nemen in het ontwikkelproces van Zonnepark Zuidvelde. Daarnaast zijn er vele bilaterale contacten geweest met bewoners, telefonisch, via de mail en door middel van huisbezoeken. Tijdens het proces is alle relevante informatie steeds gedeeld via de website van Energiecoöperatie Noordseveld.

Er zijn verschillende gesprekken gevoerd met:

- Gemeente Noordenveld;
- Provincie Drenthe;
- De omwonenden binnen het invloedsgebied;
- Kernteam Zuidvelde;
- Belangenvereniging De Velden en belangenvereniging Huis ter Heide;
- Boermarken van Zuidvelde en Peest;
- Natuurmonumenten;
- Agrarische Natuur Drenthe;
- Kenniscentrum Akkervogels;
- Natuur- en Milieufederatie Drenthe.

3.3.1 Communicatie met omwonenden

Dit initiatief is ingebracht door ontwikkelaars. Het initiatief is beoordeeld op een achttal punten door de gemeente. Naar aanleiding van deze beoordeling kregen de ontwikkelaars de kans om de plannen verder uit te werken gezamenlijk met de omgeving. Op verzoek van de gemeente is een procesplan opgesteld conform de uitgangspunten van het beleidskader 'Energieprojecten in het landschap'.

Hierin is een planning gemaakt van de te nemen stappen en is het invloedsgebied afgebakend. In het hieronder weergegeven kaartje is het ingebrachte zoekgebied van de ontwikkelaars voor het park aangegeven d.m.v. een ovaal op het kaartje. Met de grondeigenaren zijn afspraken gemaakt om de ontwikkeling van een zonnepark mogelijk te maken. De gele contour is het invloedsgebied en is in overleg met de gemeente en de betrokken belangenverenigingen van Zuidvelde en Huis ter Heide vastgesteld. De bewoners die binnen deze contour wonen zijn actief betrokken bij het participatieproces. Het gaat hierbij in totaal om ongeveer een kleine 100 adressen. Andere belangstellenden van buiten dit gebied zijn ook tot de informatiebijeenkomsten toegelaten.

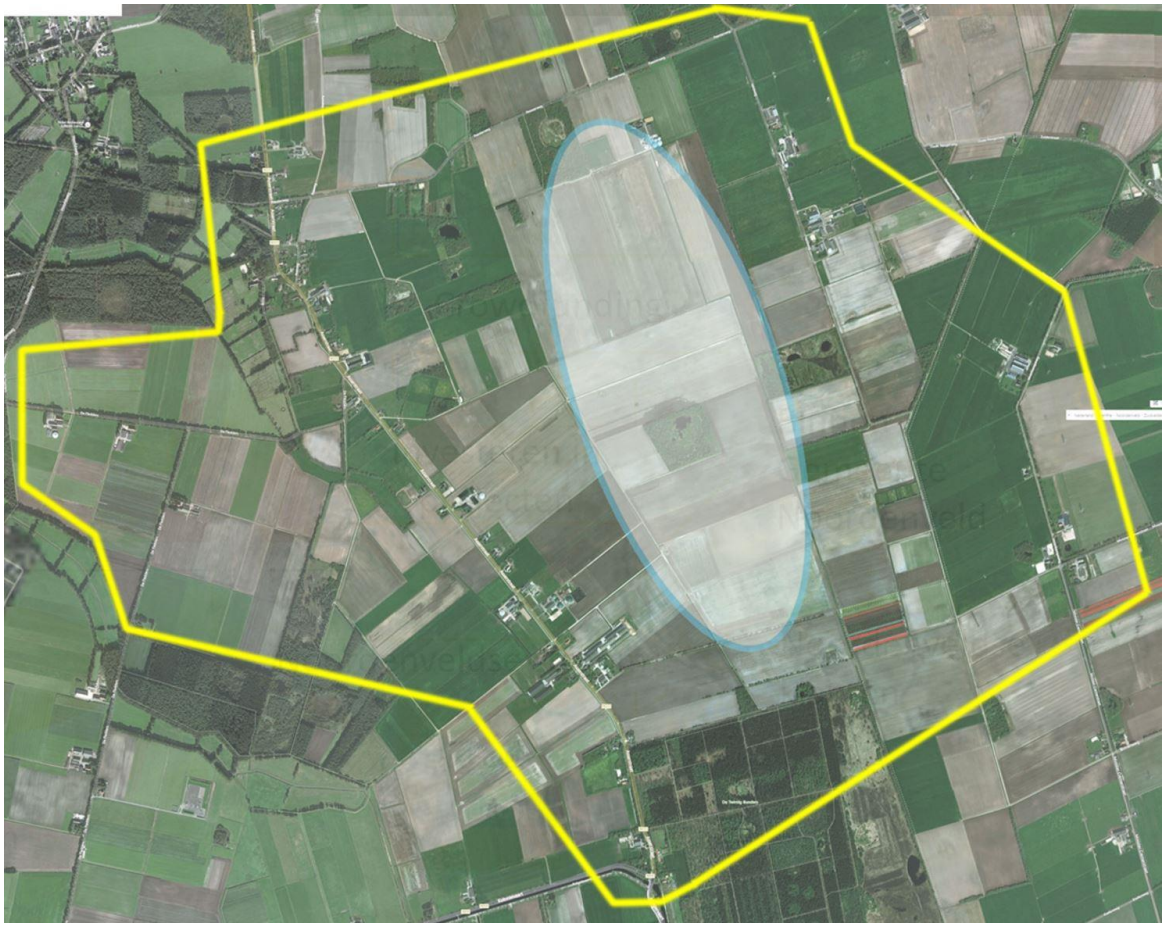

Figuur 3: Invloedsgebied Zonnepark Zuidvelde.

In overleg met de gemeente is bepaald dat met de omwonenden aan de Veldweg een keukentafelgesprek moest plaatsvinden. Dit omdat deze omwonenden op circa 300 meter afstand van het plangebied van Chint Solar wonen. Deze keukentafelgesprekken hebben plaatsgevonden voor de eerste informatiebijeenkomst. Na deze avond hebben verschillende omwonenden aan de Asserstraat hun zorgen m.b.t. de afstand van het zonnepark tot aan hun woningen geuit. Om deze reden is er daarom ook met verschillende omwonenden van de Asserstraat een (digitaal)keukentafelgesprek gevoerd.

Naast de gevoerde keukentafelgesprekken, zijn er in totaal vijf informatiebijeenkomsten gehouden voor alle omwonenden binnen het invloedsgebied.

Eerste informatiebijeenkomst 28 januari 2021

Begin januari hebben 95 omwonenden binnen de gele contour een brief gekregen met daarin de uiteenzetting van de plannen en een uitnodiging voor een eerste (digitale) bewonersavond. Deze vond op 28 januari 2021 plaats. Het doel van de eerste inloopbijeenkomst was voornamelijk informatief: wie zijn de verschillende initiatiefnemers? Op welke locatie in Zuidvelde hebben zij een mogelijk plan voor een zonnepark? Hoe ziet het participatieproces eruit, wat is de rol van omwonenden hierin en wat houdt 50% lokaal eigendom in? Wij hebben aanwezigen uitgelegd en gevraagd om mee te denken over de inpassing van het zonnepark in de omgeving, de koppelkansen met de natuur, het doel van het omgevingsfonds en in hoeverre men intensief betrokken wil worden bij het proces. Daarnaast is ook toelichting gegeven over het beleidskader van de gemeente en wat bijvoorbeeld de gemeentelijke randvoorwaarden zijn voor het inpassen van een zonnepark.

De besproken onderwerpen:

- Wie zijn wij?
- Beleid gemeente Noordenveld
- De locatie
- Het participatieproces: wat is uw rol?
- Bewonersparticipatie
- Andere belanghebbenden
- Eerste ideeën voor de inrichting
- Proces en vervolgstappen
- Uw wensen, vragen en suggesties

Van de bijeenkomst is een uitgebreid verslag gemaakt dat via de mail aan de aanwezigen is verzonden en dat (net als de andere verslagen) is geplaatst op de website van Energiecoöperatie Noordseveld. Er zijn veel vragen gesteld via de chatfunctie, waarop ook uitgebreid is geantwoord in het verslag. Het verslag is als Bijlage 1 toegevoegd aan dit participatieplan. Alle vragen en gemaakte opmerkingen hebben bijgedragen in de concretisering van de plannen.

Tweede informatiebijeenkomst 15 februari 2021

In aansluiting op deze bijeenkomst is op 15 februari 2021 een tweede bijeenkomst geweest. Naast de omwonenden binnen het invloedsgebied, hadden ook een aantal omwonenden daarbuiten zich aangemeld. De tweede informatiebijeenkomst borduurde voort op de besproken informatie van de eerste bijeenkomst. Een belangrijk onderdeel tijdens deze tweede bijeenkomst was het bespreken van de ontvangen reacties en de uitleg over het eerste landschappelijke ontwerp en de inpassing van het zonnepark. Er was ook nog enige onduidelijkheid over het onderwerp meedenken en meedoen, 50% lokaal eigendom en het gebiedsfonds. Dit is tijdens de avond daarom verder besproken.

De besproken onderwerpen:

- Terugblik informatieavond 28 januari 2021
- Het participatieproces
- Ontvangen reacties
- Het landschappelijk ontwerp
- De belangrijkste elementen/wijzigingen op een rijtje (wijzigingen mede naar aanleiding van de vorige bijeenkomst).
- Proces en vervolgstappen
- Meedenken en meedoen
    - Bewonersparticipatie: hoe zat het ook alweer?
    - Gebiedsfonds
    - Oproep voor zon-op-dak

- Uw wensen, vragen en suggesties

Ook van deze bijeenkomst is een verslag gemaakt en verzonden aan de aanwezigen. Het verslag is als Bijlage 2 toegevoegd aan dit participatieplan.

Derde informatiebijeenkomst 1 maart 2021
Op 1 maart 2021 was een derde informatiebijeenkomst. De derde informatiebijeenkomst stond vooral in het teken van het informeren van omwonenden over de input vanuit de gevoerde gesprekken met natuurorganisaties. Aan de hand hiervan werd het aangepaste landschappelijk ontwerp gepresenteerd. Hierbij werd stil gestaan bij de verschillende aanpassingen t.o.v. het eerste conceptontwerp zoals gepresenteerd op 15 februari 2021. Het onderwerp bewonersparticipatie was tijdens de eerste en tweede informatiebijeenkomst al een keer besproken. Omdat wij merkten dat m.b.t. dit ontwerp nog onduidelijkheid heerste over bijvoorbeeld het gebiedsfonds voor de lokale omgeving, de rol van de grondeigenaren en hoe de lokale energiecoöperatie zorgt voor 50% lokaal eigendom, hebben wij ervoor gekozen om dit onderwerp nogmaals toe te lichten tijdens de derde bijeenkomst.

De besproken onderwerpen:

- Terugblik tweede bijeenkomst van 15 februari 2021
- Het participatieproces
- Input natuurverenigingen
- Het landschappelijk ontwerp
- Proces en vervolgstappen
- Meedenken en meedoen
    - Bewonersparticipatie: hoe zat het ook alweer?
    - Gebiedsfonds
- Uw wensen, vragen en suggesties

Ook van deze bijeenkomst is verslag gemaakt en verzonden aan de aanwezigen. Het verslag is als Bijlage 3 toegevoegd aan dit participatieplan.

Tijdens alle drie de informatiebijeenkomsten is uitgebreid de tijd genomen om vragen en opmerkingen te beantwoorden. Ook hebben wij tijdens de avond, maar ook in de correspondentie achteraf, bij omwonenden aangegeven dat omwonenden altijd contact met de initiatiefnemers kunnen opnemen indien zij vragen, wensen en/of opmerkingen hebben. Dit kon zowel per e-mail, telefoon, videogesprek of aan de keukentafel. Ook naar aanleiding van deze avond is het plan weer verder geconcretiseerd.

Vierde informatiebijeenkomst 24 augustus 2021
Op 24 augustus 2021 organiseerden de initiatiefnemers van Zonnepark Zuidvelde een vierde informatieavond voor de bewoners uit het invloedgebied en raadsleden van de gemeente Noordenveld. Dit was de eerste fysieke bijeenkomst en werd gehouden “in het veld”: op de locatie van het beoogde Zonnepark Zuidvelde. De informatieavond werd goed bezocht. Geïnteresseerden konden vragen stellen over het zonnepark, (fysiek)kennis maken met de initiatiefnemers en ideeën aandragen over hoe de omgeving mee zou kunnen profiteren van de komst van het zonnepark en hoe energiecoöperatie hier invulling aan wil geven. Er waren verschillende borden te zien met o.a. visualisaties van het zonnepark, de meest recente versie van het landschappelijk ontwerp en over welke ecologische verbeteringen de initiatiefnemers willen toevoegen. Er was alle tijd en ruimte om met elkaar in gesprek te gaan, zodat veel vragen en onduidelijkheden uit de weg konden worden genomen. Ook naar aanleiding van deze avond is het plan weer verder geconcretiseerd.

Figuur 4: Informatiebijeenkomst Zonnepark Zuidvelde, 24 augustus 2021.

Vijfde informatiebijeenkomst 28 oktober 2021

Op 28 oktober 2021 was een vijfde informatiebijeenkomst. Ook deze bijeenkomst was fysiek georganiseerd. Aan de hand van drie presentaties (van ECN, de gemeente Noordenveld en van TPSolar namens alle initiatiefnemers) werden ruim zeventig aanwezigen bijgepraat over de stand van zaken van Zonnepark Zuidvelde. Er waren naast de initiatiefnemers verschillende belanghebbenden aanwezig, waaronder omwonenden en raadsleden van de gemeente Noordenveld.

Het belangrijkste thema van de avond was de verkleining van het plangebied van het zonnepark bij Zuidvelde. Belangrijkste reden waarom de grootte van het park is bijgesteld, heeft te maken met wat de provincie Drenthe in hun aangepaste Provinciale Omgevingsverordening rekent tot de oppervlakte van het zonnepark. Hier zijn verschillende gesprekken over gevoerd tussen de initiatiefnemers van Zonnepark Zuidvelde, de provincie Drenthe en de gemeente Noordenveld. Hierover zijn aanwezigen tijdens de informatieavond bijgepraat. Ook is uitgelegd dat de rol van ECN bij Zonnepark Zuidvelde ongewijzigd blijft, net als het gebiedsfonds voor de omgeving van het zonnepark en de landschappelijke inpassing met het oog op het verbeteren van de natuur en ecologie in het gebied.

Figuur 5: Informatiebijeenkomst Zonnepark Zuidvelde, 28 oktober 2021.

Opmerking

Naar aanleiding van de gesprekken met de bewoners en de andere belanghebbenden zijn de plannen meerdere keren aangepast. Dit is ook de reden om meerdere avonden te beleggen. De bewoners hebben kunnen zien hoe het plan de eerste keer als een ruwe schets werd gepresenteerd en bij de laatste avond lag er een ontwerp waar de ontwikkelaars alle belangen van alle belanghebbenden zo veel mogelijk heeft proberen mee te nemen. Aangezien bij de ontwikkeling van een zonneproject altijd verschillende belangen spelen kun je nooit elke belanghebbende tevreden stellen. Uiteindelijk zal de politiek moeten bepalen of de weging van de belangen van de verschillende belanghebbenden naar behoren is uitgevoerd door de ontwikkelaars. De snelheid van het proces kwam vaak ter sprake: waarom zo snel? Dit had meerdere redenen. In het participatiebeleid van de gemeente staat een participatieproces beschreven. De ontwikkelaars hebben dit proces ter harte genomen en dit uitgebreid uitgevoerd met een duidelijk tijdspad. De ontwikkelaars zijn zich bewust dat verandering van de omgeving impact heeft op mensen en dat mensen een dergelijk proces als snel kunnen ervaren. De ontwikkelaars kozen voor een intensief, maar zorgvuldig proces zodat elke belanghebbende gehoord wordt en op korte termijn uitsluitsel heeft over hoe en of het park er komt. Het uiteindelijke proces heeft als resultaat dat de ontwikkelaars alle verschillende belangen die er in de omgeving spelen in kaart hadden. Na dit intensieve proces hoorden de ontwikkelaars geen nieuwe opmerkingen meer. Daarmee was het punt bereikt om het plan naar de gemeentepolitiek te brengen zodat zij een keuze kunnen maken.

Een belangrijke vraag is: *waarom kan het park niet kleiner?* De ontwikkelaars zijn van mening dat grootte van dit park juist nodig is om bij te dragen aan de energietransitie en dat het belangrijk is om hier ruimte voor te creëren. De ontwikkelaars denken dat de gekozen locatie deze grootte kan dragen en dat mensen weinig

of geen overlast zullen ervaren van de komst van dit park en dat de natuurwaarden in het gebied zullen toenemen. In de ruimtelijke onderbouwing staat waarom de ontwikkelaars van mening zijn dat deze grootte op deze locatie passend is. De ontwikkelaars hebben er voor gekozen om het park kleiner te maken. De belangrijkste reden waarom de grootte van het park is bijgesteld, heeft te maken met wat de provincie Drenthe in hun aangepaste Provinciale Omgevingsverordening rekent tot de oppervlakte van het zonnepark. Het is aan de gemeentepolitiek om te bepalen of de ontwikkelaars de juiste afwegingen hebben gemaakt.

3.3.2 Proces en vervolgstappen

Onderstaande figuur geeft het proces weer vanaf het blanco ontwerp tot aan het definitieve ontwerp.

Figuur 6: Vervolgstappen ontwerpproces Zonnepark Zuidvelde.

Nadat de aanvraag voor de omgevingsvergunning is opgestart is met alle betrokkenen het definitieve ontwerp gedeeld en is eenieder geïnformeerd over het proces en de vervolgstappen.

3.3.3 Kernteam Zuidvelde

Tijdens het planproces is door vier bewoners het Kernteam Zuidvelde opgericht. Met twee leden van de groep is na de eerste informatiebijeenkomst een bilateraal overleg geweest. Op basis van dat gesprek heeft TPSolar een grote planaanpassing doorgevoerd door een uitstulping richting de Asserstraat uit het plan te schrappen. Na de oprichting van de kerngroep hebben de initiatiefnemers een tweede overleg aangevraagd. Hiervoor is door de kerngroep toegestemd nadat de resultaten van hun enquête bekend waren. Deze uitkomsten hebben we tijdens dit overleg met hen besproken. De kerngroep heeft in dat gesprek de stelling ingenomen dat een zonnepark tot maximaal 15 Ha voor hen aanvaardbaar is. Een bezwaar is het verdwijnen van doorzichten. Aan dat bezwaar komt het plan nu tegemoet, door het schrappen van een deel, 'het staartje' van het plan van Chint Solar in het noordelijk deel. Hierdoor is een breed doorzicht tussen de Asserstraat en de Veldweg ontstaan. Voor een verslag van dit gesprek verwijzen wij u graag naar Bijlage 4.

Uiteindelijk is het zonnepark, mede door de aangepaste Provinciale Omgevingsverordening, kleiner geworden. De Provinciale Omgevingsverordening biedt ruimte om van het maximum aantal hectares af te wijken, mits er sprake is van een 'uniek plan'. Ankehaar Solar, Chint Solar, TP Solar en ECN vinden dat daar sprake van is bij Zonnepark Zuidvelde, maar zien echter af van de mogelijkheid om daarvan gebruik te maken. Het oorspronkelijke plan biedt voordelen voor de streek, maar de argumenten van omwonenden tegen de grootte van het zonnepark wegen voor de initiatiefnemers zwaarder.

Voorafgaand aan de vijfde informatiebijeenkomst hebben de initiatiefnemers hierover met het kernteam het gesprek aan willen gaan. Dit is helaas niet gelukt.

3.3.4 Bilaterale contacten

Tijdens het planproces zijn er regelmatig vragen gesteld aan de Energiecoöperatie Noordseveld. Hier is zoveel mogelijk inhoudelijk op geantwoord. Verzoeken van bewoners zijn meegenomen in het planproces. Er zijn minimaal dertien mailwisselingen geweest, vijf telefonische toelichtingen gegeven en twee huisbezoeken afgelegd. Ook tijdens de briefbezorgingen door leden van Energiecoöperatie Noordseveld is met meerdere mensen gesproken. Er is een selectie gemaakt hieruit van meest gestelde vragen. Deze zijn beantwoord in de Q&A verderop dit verslag.

3.3.5 Vragen, zorgen en opmerkingen van omwonenden

In de informatiebijeenkomsten, maar ook in de verslaglegging hiervan, hebben wij omwonenden gevraagd om met ons mee te denken. Zoals tijdens de tweede bijeenkomst besproken, hebben wij verschillende reacties ontvangen. Concrete input voor het landschappelijk ontwerp zijn bijvoorbeeld het uit het zicht onttrekken van het zonnepark en het weglaten van het perceel tussen de verkavelingsweg en de Asserstraat. Daarnaast ontvingen wij verschillende vragen over de locatie, de grootte, het voordeel voor de direct aanwonenden en over zonneparken in z'n algemeenheid. De belangrijkste vragen en opmerkingen zijn verzameld en gepresenteerd in de 2e bewonersavond.

Er is geprobeerd zoveel mogelijk antwoord te geven op alle vragen. Hieronder is een overzicht opgenomen met de belangrijkste vragen/opmerkingen en antwoorden. Ook deze zijn voor omwonenden en anderen te vinden op de bovengenoemde website.

Vraag	Antwoord
"Het gaat te snel"	In het participatiebeleid van de gemeente staat een participatieproces beschreven. De ontwikkelaars hebben dit proces ter harte genomen en dit uitgebreid uitgevoerd. De ontwikkelaars zijn zich bewust dat verandering van de omgeving impact heeft op mensen en dat mensen een dergelijk proces als snel kunnen ervaren. De ontwikkelaars wilden juist een intensief maar zorgvuldig proces zodat elke belanghebbende gehoord wordt en snel uitsluitsel heeft over hoe en of het park er komt.
"Doe eerst de daken en/of kleine windmolens"	In het beleidskader van de gemeente Noordenveld wordt omschreven dat zon-op-dak de voorkeur heeft. De gemeente heeft echter uitgerekend dat als alle geschikte daken in de gemeente vol gelegd worden met zonnepanelen, er ook nog zonneparken (en wellicht windmolens) nodig zijn om de doelstellingen te behalen.
"Waarom zo groot"	De ontwikkelaars vinden dat een park van deze omvang heel goed op deze locatie past. Bijna de helft van het zonnepark wordt besteedt aan de inpassing van natuur. Daarnaast moeten er nog enorme stappen gezet worden om elke gemeente klimaatneutraal te krijgen. Dit zonnepark draagt bij aan die opgave voor de gemeente. De ontwikkelaars hebben tevens een ruimtelijke onderbouwing laten opstellen waarom deze grootte op deze locatie kan.
"Als Matsloot niet doorgaat, komt alles dan in Zuidvelde?"	Beide ontwikkelingen staan los van elkaar. Vanuit de verschillende plannen die zijn ingediend zijn het project in Zuidvelde en Matsloot uitgekozen om doorontwikkeld te worden.
"Waarom nu zo'n zonnepark?"	Nederland, de regio's en de gemeenten hebben doelstellingen op het gebied van duurzame energie. Voor de opwek van duurzame energie zijn zonneparken, maar ook windmolens, zonnepanelen op daken, etc. nodig.
"Er zijn ook locaties te vinden met kwalitatief mindere grond	De gemeente heeft een afweging gemaakt op basis van het beleidskader "Energieprojecten in het landschap" en de Noordenveldse kwaliteitsgids. In Zuidvelde liggen onder andere koppelkansen voor natuur en ecologie.
"Waarom doen we dit niet aan de rand van een snelweg?"	Tussen alle ingediende initiatieven zijn uiteindelijk de locaties Zuidvelde en Matsloot (langs de snelweg) aangewezen voor nadere verkenning.
"Waarom Zuidvelde? Er lijkt nu gemakkelijk gekozen te zijn voor twee locaties dichtbij de gemeentegrens"	De onderbouwing van het besluit van de gemeente is met het verslag van de bijeenkomst meegestuurd. Ook is deze brief te lezen op de website van ECN. Een reden voor de locaties nabij de gemeentegrens is onder andere de locatie van de netaansluiting. Bij Zuidvelde zit deze bij Zeijerveen.
"Wordt dit nu niet het grootste zonnepark van Nederland?"	Nee, dit wordt niet het grootste zonnepark in Nederland. Het zal wel één van de grotere zonneparken in Nederland zijn.
"De kans is groot dat wij verblind worden door de zon die op de panelen schijnt"	Zonnepanelen zijn gemaakt met speciaal, niet reflecterend glas. Het licht moet namelijk zo veel mogelijk in de zonnecellen terecht komen om energie op te wekken. Ook ligt het zonnepark op geruime afstand van de omliggende woningen en zal het landschappelijk worden ingepast.

"Ik maak mij zorgen over de waardedaling van mijn woning"	Bij Zonnepark Zuidvelde is de afstand van woningen tot het zonnepark dermate groot, dat de wij van mening zijn dat er geen sprake is van waardedaling. Door de langschappelijk inpassing zal er nauwelijks zicht op het park zijn.. Wij denken daarom dat het opstellen van een planschaderapport op voorhand niet nodig is.Indien er bewoners zijn die na de realisatie van het zonnepark van mening zijn dat ze planschade hebben door dit zonnepark dan kunnen ze een planschadeprocedure starten via de gemeente. Mocht er uit deze procedure blijken dat er schade is, dan zal deze moeten worden vergoed door de ontwikkelaars.
"Wat is het voordeel voor de direct aanwonenden?"	- Er ontstaan mogelijkheden voor zon-op-dak, denk hierbij aan goedkope inkoop voor zonnepanelen. - Er komt tevens een gebiedsfonds wat ingezet kan worden voor duurzaamheids- of leefbaarheidsdoeleinden. Dit zal een jaarlijks bedrag zijn voor 15 jaar (gekoppeld aan de SDE++). - U kunt mee-investeren via ECN in dit zonnepark. U kunt dan obligaties verkrijgen in het park en daar een rendement op krijgen. Al deze opties zullen later in het proces verder worden uitgewerkt.
"Wat zijn de mogelijkheden voor een postcoderoosregeling?"	ECN wil naast het zonnepark ook een postcoderoosproject opzetten met zon op dak. Hiermee kun je een financieel voordeel hebben op je energierekening zonder dat je zelf panelen op je dak hoeft hebben. Als hier behoefte aan is, horen wij dat graag.
"Wat is het verdienmodel in geval van crowdfunding?"	Het is een vorm van investeren middels obligaties. Geschat rendement is 3 á 4 % per jaar, voor een periode van 15 jaar.
"Energiecoöperatie 50%, geldt dat voor alle drie projecten?"	Ja, dit geldt voor alle drie de projecten.
"Kunnen wij gesubsidieerd worden bij aanschaf van zonnepanelen?"	Dat is een mogelijke invulling van het gebiedsfonds. Als hier behoefte aan is, horen wij dat graag.
"Wij vinden het belangrijkste dat jullie een goed plan kunnen laten zien, en dat dan ook gegarandeerd uitvoeren voor wat betreft de inpassing in de omgeving"	Dit wordt geregeld in de vergunning. Alle bovenwettelijke afspraken zullen in een anterieure overeenkomst tussen de gemeente en betrokken ontwikkelaars worden vastgelegd. Een voorbeeld hiervan is het vastleggen van het gebiedsfonds.
"Ik wil dat de landschappelijke inpassing hoger is dan de zonnepanelen"	Daar is in het landschapsplan nu rekening mee gehouden. Alle panelen zullen grotendeels aan het zicht worden onttrokken. Vanwege de akkervogels is in overleg met het Kenniscentrum Akkervogels de zuidzijde (bij het project van Chint) vrij gehouden van struweel.

"Ik zou het fijn vinden als het perceel tussen de verkavelingsweg en de Asserstraat uit het plan wordt gehaald"	Dat perceel is uit het plan gehaald, daarvoor in de plaats zijn enkele percelen aan de oostkant van het plangebied toegevoegd*, die veel verder van de bewoning afliggen. * *deze percelen zijn uiteindelijk in z'n geheel komen te vervallen i.v.m. de aangepaste omgevingsverordening van de provincie.*
"Onze voorkeur gaat uit van een wat ongelijkmatige wal met daarop struweel die langs het hele park slingert waardoor het zonnepark in zijn geheel aan het zicht wordt onttrokken"	Het aanbrengen van een dergelijke wal wordt door de landschapsarchitecten ontraden, omdat dit niet past in het historische karakter van het gebied. Het heeft ook geen toegevoegde waarde om het doel van het onttrekken van de panelen aan het zicht te bereiken. Dat lukt uitstekend met beplanting.
"Blijven de houtwallen die er nu al zijn?"	Ja, die blijven. Alle bestaande landschapselementen worden gehandhaafd. Dat geldt ook voor de boomsingels, die worden zelfs uitgebreid op plaatsen waar ze vroeger ook gestaan hebben.

3.3.6 Resultaten planparticipatie omwonenden

Naast het stellen van vragen zijn er ook verschillende op- en aanmerkingen, wensen en ideeën geuit. Dit gebeurde tijdens de bewonersbijeenkomsten, maar ook in gesprekken met verschillende bewoners en in de diverse mails die zijn toegezonden. Een groot aantal van de benoemde onderwerpen heeft tot een verbetering van de plannen geleid. De belangrijkste zijn:

- In de beginfase zijn er vooral door de omwonenden van de Asserstraat zorgen geuit over het meest westelijke deel van het plangebied van TPSolar, tussen de Asserstraat en de verkavelingsweg in. Omwonenden gaven aan dat het zonnepark op deze manier dichtbij hun woningen kwam en dat zij dit gedeelte liever zagen verdwijnen. Na de eerste informatiebijeenkomst meldde zich een grondeigenaar met een perceel aan de oostzijde. Deze grondeigenaar woont zelf aan de Veldweg. Daarom is besloten om dit westelijke gedeelte te verplaatsen naar de oostzijde, nabij de Binnenweg. De afstand van het zonnepark hier tot aan de dichtstbijzijnde woning is respectievelijk 800 meter. Dit gedeelte van het zonnepark is uiteindelijk is de laatste fase, tijdens de gesprekken over de aangepaste omgevingsverordening van de provincie, in z'n geheel komen te vervallen.
- Tijdens het overleg met het Kernteam Zuidvelde kwam nadrukkelijk de wens naar voren om doorzichten tussen de Asserstraat en de Veldweg te behouden. Aan dat bezwaar komt het plan nu tegemoet, door het schrappen van een deel, 'het staartje' van het plan van Chint Solar in het noordelijk deel.
- Tevens kwam de wens van het Kernteam Zuidvelde om het park te verkleinen. De ontwikkelaars zijn van mening dat de oorspronkelijk gepresenteerde grootte gewenst is, maar hebben deze oproep van het kernteam opgevat om haar plannen beter te onderbouwen waarom deze grootte op deze locatie wenselijk is. Op onderdelen is het ontwerp ook aangepast. In de ruimtelijke onderbouwing is beargumenteerd dat de nu voorziene grootte landschappelijk inpasbaar is. Voor de ontwikkelaars spelen er veel belangen en heeft uiteindelijk de keuze gemaakt het park te verkleinen naar aanleiding van opmerkingen van de provincie en de omwonenden.
- Door de meeste mensen is de zorg geuit dat de installaties in het zicht komen te staan. Desgevraagd geven vrijwel al deze omwonenden aan dat het voorkeur geniet om de panelen met behulp van

robuust groen aan het zicht te onttrekken. Om hieraan tegemoet te komen is rond het gehele zonnepark een robuuste groenzone aangebracht van ongeveer 25 meter breed. Binnen deze groenzones zijn, naast struweel een bloemrijke akkerranden, ook houtwallen geprojecteerd met een breedte variërend van 6 meter tot 12 meter breed, ruim voldoende om de zonnepanelen volledig aan het zicht te onttrekken. Tevens zijn er visualisaties gemaakt om inzicht te geven van de impact op het zicht. Aan de hand van deze visualisaties kan iedereen een beeld krijgen hoe het park eruit komt te zien.

- Een hier op aansluitende zorg is dat het erg lang duurt voordat het groen voldoende robuust is. Om deze zorg weg te nemen is aan een hoveniersbedrijf een beplantingsadvies gevraagd met daarbij een inschatting van de tijd die het duurt voor de panelen (2,70 m hoog) grotendeels en volledig uit het zicht zullen zijn. De beplantingsplannen zullen hier zoveel mogelijk rekening mee houden.
- De zorg dat de aanwezige reeën in het gebied het zwaarder krijgen is ook actief opgepakt in de planvorming. De half open inrichting van de groenzones is zo bedacht dat voor reeën zowel extra voedsel alsmede extra dekking is. Bovendien worden de bestaande bosjes veel meer met elkaar verbonden zodat de reeën meer dekking hebben bij migratie door het gebied, hetzelfde geldt voor de das. De zone tussen het noordelijk en het zuidelijk park blijft open. Wettelijke restricties ten aanzien van verzekerbaarheid van elektrische installaties maken reeënpassages helaas niet mogelijk, omdat kinderen door reeënpoortjes kunnen klimmen.
- Tijdens de verschillende informatiebijeenkomsten kwam ook naar voren dat niet alle omwonenden voorstander zijn van de toevoegingen op het gebied van natuur. Vooral lokale agrariërs in het gebied maken zich hier zorgen over: wat voor een invloed heeft deze natuur in de toekomst op hun bedrijf en agrarische activiteiten? Door de initiatiefnemers is uitgelegd dat de koppelkansen op het gebied van natuur en ecologie één van de belangrijke voorwaarden is vanuit het aangenomen beleidskader van de gemeente. Om deze reden hebben de initiatiefnemers verschillende gesprekken gevoerd met natuurorganisaties over de ontwerp van het zonnepark. Omdat het gebied door de provincie Drenthe is aangewezen als potentieel 'goed' akkervogelgebied, is voornamelijk het ontwerp ingericht met het oog op de akkervogels.
- Het idee om een deel van de installatie in een postcoderoosproject vorm te geven wordt actief door ECN opgepakt. ECN doet dit echter buiten het zonnepark, omdat de postcoderoosregeling bij uitstek geschikt is voor daken. Ankehaar Solar wil graag hieraan meewerken. Parallel aan het zonneparkproces wordt daarom ook gestart met werving voor een postcoderoosproject. Voor overige geïnteresseerden voor de mogelijkheden voor zon-op-dak wordt een aanvullende bijeenkomst georganiseerd. Ook zou het gebiedsfonds hier ingezet voor kunnen worden.
- De belangenverenigingen willen samen met de ontwikkelaars, ECN en de gemeente nadenken over de invulling van een gebiedsfonds. Op hun verzoek is een notitie voorbereid waarin de verschillende mogelijkheden voor het organiseren van dit gebiedsfonds zijn beschreven. De gemeente heeft hier ook een stem in. In gezamenlijkheid zal een optie worden gekozen en zullen de ontwikkelaars en ECN initiatief nemen om dit uit te werken en in te richten.
- Er zijn diverse ideeën aangedragen voor de besteding van het gebiedsfonds. Dit zijn onder andere: geef belangenverenigingen hier een stem in en zorg dat geld direct bij inwoners terecht komt, bijvoorbeeld door het subsidiëren van zonnepanelen. Ook is er een idee geopperd om bij te dragen in de aanlag van een nieuw fietspad. Al deze ideeën worden meegenomen bij de uitwerking van het gebiedsfonds. Via de belangenverenigingen zal de voorgestelde opzet nogmaals aan de inwoners worden voorgelegd en kunnen aanvullende ideeën worden ingebracht.

- Er is interesse getoond in het meefinancieren van het zonnepark. ECN zal hiertoe in een volgende fase opties uitwerken en deze in het gebied kenbaar maken aan alle inwoners. Dit zal een vorm van crowdfunding worden die nog nader moet worden uitgewerkt.

3.3.7 Belangenvereniging De Velden en belangenvereniging Huis ter Heide

Op 8 februari 2021 hebben de initiatiefnemers van zonnepark Zuidvelde een eerste gesprek gevoerd met de belangenvereniging De Velden en Huis Ter Heide. De gemeente was ook aanwezig tijdens dit gesprek.

Doel bespreking/agenda:

- Kennismaking
- Uitwisseling ervaringen over aanpak proces en terugblik bewonersbijeenkomst 28 januari 2021
- Rol van de belangenverenigingen in het proces
- Invulling van het omgevingsfonds
- De postcoderoos
- Rondvraag en sluiting

Daarnaast zijn er tijdens het overleg verschillende vragen beantwoord. Bijvoorbeeld over de locatie Zuidvelde, het thema lokaal eigendom, het zonnepark-initiatief in Matsloot, over zorgen van omwonenden en over het zonnepark in z'n algemeenheid.

Om de belangenvereniging een beeld te geven van hoe zo'n gebiedsfonds kan worden georganiseerd, hebben de initiatiefnemers kort na de bijeenkomst van 8 februari 2021 een toelichtende notitie opgesteld waarin een aantal mogelijkheden zijn geschetst. Deze toelichtende notitie is als Bijlage 6 toegevoegd aan dit participatieplan.

Het voorstel van de initiatiefnemers is om hier jaarlijks, gedurende 15 jaar, een bedrag van € 25.000,- in te storten. Hiermee ontstaat dan naar mening van de initiatiefnemers een goede balans tussen de belangen van de direct omwonenden en de belangen die Energiecoöperatie Noordseveld door middel van het lokaal eigendom vertegenwoordigd. Aan de belangenverenigingen is gecommuniceerd dat het genoemde bedrag uiteindelijk wel afhankelijk is van het verdere verloop. Indien één of meerdere van de drie projecten de eindstreep niet halen, dan zal het gebiedsfonds naar rato kleiner worden. In principe kan er pas worden uitbetaald als er ook inkomsten zijn. De start is dus als de projecten operationeel zijn.

Deze notitie is eerst aan de gemeente voorgelegd, omdat het beleidskader als voorwaarde heeft dat de gemeente een rol wil spelen bij de opzet en uitvoering van het gebiedsfonds. Deze notitie is om deze reden wat later dan de bedoeling was verstuurd aan de belangenverenigingen. Uiteindelijk vond de gemeente de notitie een goede basis om mee door te gaan.

Op 29 maart 2021 heeft een tweede digitaal overleg plaatsgevonden tussen de initiatiefnemers en de belangenverenigingen. Tijdens dit overleg is er verder gesproken over de invulling van het gebiedsfonds, maar ook over hoe de belangenverenigingen het participatieproces met omwonenden de afgelopen weken hebben ervaren.

Na de vierde bijeenkomst is nog telefonisch contact geweest vanwege vragen van de belangenvereniging rondom het gebiedsfonds.

3.3.8 Boermarken van Zuidvelde en Peest

Op 24 februari 2021 heeft er een digitaal overleg plaatsgevonden tussen de initiatiefnemers en de Boermarken van Peest en Zuidvelde. Tijdens dit gesprek is gesproken over Zonnepark Zuidvelde in z'n algemeenheid en over het proces en de vervolgstappen. De Boermarken willen graag afspraken maken over de jachtrechten. Dit is echter een zaak tussen de betrokken grondeigenaren en de Boermarken zelf. Tijdens het gesprek is er wel toegezegd dat de initiatiefnemers mogelijke schade aan de omliggende zandwegen door bouwwerkzaamheden zullen vergoeden en herstellen. Als laatste is er tijdens het overleg ook gesproken over een gebiedsfonds, wat dit inhoudt en hoe zich dit verhoudt tot de Boermarken. Uitgelegd is dat uit dit gebiedsfonds landschapsprojecten kunnen worden gefinancierd en dat het mogelijk is dat de Boermarken uitvoering geven aan deze landschapsprojecten. Het vergoeden van schade aan de omliggende zandwegen door bouwverkeer wordt niet vergoed uit het gebiedsfonds, maar is aan de initiatiefnemers.

3.3.9. Natuurorganisaties

In het beleidskader 'Energieprojecten in het landschap' heeft gemeente Noordenveld spelregels opgesteld voor grootschalige energieprojecten, zoals zonneparken. Hierin staat onder andere duidelijk omschreven dat zonneparken een landschappelijke en ecologische meerwaarde moeten hebben. In Zuidvelde zag het College koppelkansen voor natuur en ecologie, kansen voor meervoudig ruimtegebruik en aansluitmogelijkheden op het net.

Gedurende het ontwerpproces met omwonenden hebben er daarom ook verschillende overleggen plaatsgevonden met natuurorganisaties. In eerste instantie was in overleg met de gemeente bepaald dat zowel Natuurmonumenten (vanuit hun expertise en als eigenaar van nabijgelegen vennetjes) en Agrarische Natuur Drenthe meegenomen moesten worden in het ontwerpproces. Na een eerste overleg is het Kenniscentrum voor Akkervogels – Grauwe Kiekendief ook als belangrijke natuurorganisatie naar voren gekomen. Het Ankehaarveld, waar Zonnepark Zuidvelde zich bevindt, is namelijk in 2009 door de Provincie bestempeld als potentieel 'goed' akkervogelgebied.

3.3.10 Resultaten planparticipatie natuur en landschap

In gesprekken met de gemeente, de provincie, Kenniscentrum voor Akkervogels, Natuurmonumenten en Agrarische Natuur Drenthe is concreet besproken hoe het zonnepark ten opzichte van de huidige situatie een verbetering moet opleveren voor planten, dieren en hun leefomgeving.

De verschillende ontwerpsessies hebben stapsgewijs geleid tot een betere landschappelijke inpassing. Een uitgebreid overzicht met de doorgevoerde aanpassingen n.a.v. de gevoerde gesprekken met natuurorganisaties is als Bijlage 5 toegevoegd aan dit participatieplan.

Daarbij springen vooral in het oog:

- Een ontwerp waarbij het verbeteren van het leefgebied van akkervogels zoals de patrijs en de veldleeuwerik het uitganspunt is. Niet alleen in de gekozen landschapselementen, maar ook in het 'vrij' houden van delen van het plangebied en meerdere hectares hanteren met ruime panelenrij afstanden.
- Migratieroutes voor de das en de ree, omdat de beoogde houtsingels ervoor zorgen dat er verbindingen ontstaan tussen bosgebiedjes waardoor dassen, maar ook reeën van het ene naar het andere bosgebiedje kan migreren.
- Insectenhotels, reptielenbulten en nestkasten als schuil- en verblijfplaatsen voor diverse soorten insecten, reptielen en andere kleine zoogdieren.

- Overal een zuid opstelling i.p.v. oost-west, zodat er voldoende lucht, licht en water bij de bodem kan komen.
- Ook buiten het plangebied gekeken naar extra natuurmaatregelen, bijvoorbeeld in de vorm van het toevoegen en 25 jaar lang beheren van bloemrijke akkerranden.
- Het versterken en herstellen van aanwezige landschapselementen (bijv. bestaande houtsingel doorgetrokken en aangevuld).
- Een open kerngebied binnen het zonnepark in zowel het noordelijk deel van Chint Solar als in het zuidelijk deel van TPSolar en Ankehaar Solar.
- Een 'lokgebied' met ruime aangepaste rijafstanden zowel in het noordelijk deel van Chint Solar als in het zuidelijk deel van TPSolar en Ankehaar Solar.
- Brede randen (uitgezonderd het noordelijke deel van Chint Solar), ingevuld met diverse inpassingselementen zoals keverbanken, bloemrijke akkerranden, struwelen en houtsingels.
- Ecologisch beheer van het zonnepark, afgestemd met het Kenniscentrum voor Akkervogels (zie ook het beheerplan bij de vergunningsaanvraag).
- Bloemrijk grasland boven gasleiding (plan Chint Solar).Het type mengsel wat gezaaid gaat worden zal worden afgestemd met de verschillende belanghebbenden.
- Oude boomstructuur herstelt buiten het zonnepark (perceel Ankehaar Solar).
- Verder zal het Kenniscentrum Akkervogels monitoren bij dit zonnepark om de akkervogelstand in de gaten te houden en om te onderzoeken of de genomen mitigerende maatregelen inzake de akkervogels het doel hebben bereikt. Verbetering is het uitgangspunt, maar gevolgen voor de akkervogels zijn nog niet bekend omdat dergelijke ontwikkelingen nog niet eerder op deze schaal hebben plaatsgevonden in een potentieel waardvol akkervogelgebied. Uit onderzoek moet nog gaan blijken of met een dergelijke opstelling en kerngebieden het behoud van de veldleeuwerik en de patrijs mogelijk is. Monitoring van de ontwikkeling van de akkervogels in het park is dan ook essentieel.

3.3.11 Betrekken gemeenteraad

De gemeenteraad is op verschillende manieren geïnformeerd en betrokken bij het planproces:

- Er zijn twee brieven aan de gemeenteraad toegezonden (één op 28 januari 2021 en één op 28 maart 2021) waarin de aanpak en voortgang van het planproces is beschreven. Ook is de gemeenteraad per brief geïnformeerd over de uiteindelijke vergunningsaanvraag;
- Gemeenteraadsleden zijn uitgenodigd voor de derde digitale bewonersbijeenkomst, en voor de vierde en vijfde fysieke bewonersbijeenkomsten;
- Er is een voorlichtingsavond voor raadsleden gehouden op 6 april 2021.

3.3.12 Communicatie via de pers

Er was tijdens het planproces veel interesse vanuit de lokale en regionale pers. Er zijn verschillende interviews afgegeven, zowel schriftelijke toelichting in lokale kranten via Energiecoöperatie Noordseveld zelf, als ook een interview via RTV Drenthe. Daarnaast zijn er door TPSolar, namens de initiatiefnemers, twee interviews geweest met lokale kranten.. Ook zijn er meerdere keren persberichten gemaakt en verstuurd aan alle lokale pers over de belangrijkste thema's van Zonnepark Zuidvelde: over de combinatie natuurontwikkeling en zonne-energie, het gebiedsfonds voor de bewoners uit het gebied, de rol van Energiecoöperatie Noordseveld als grootaandeelhouder van het zonnepark en over de uiteindelijke verkleining van het plangebied. Op deze manier zijn een aantal kernvragen die regelmatig gesteld zijn voor een breed publiek uitgelegd.

3.3.13 Website zonnepark Zuidvelde

Op de website van ECN is aan het begin van het proces al een projectpagina aangemaakt van Zonnepark Zuidvelde (https://www.noordseveld.nl/zonnepark-zuidvelde/). Op deze projectpagina staat alle informatie, waaronder documenten van de vergunningsaanvraag, maar ook getoonde informatie tijdens de bewonersbijeenkomsten.

Omdat alle documenten vrij veel informatie omvatten, is uiteindelijk besloten om een speciale website in te richten voor Zonnepark Zuidvelde (www.zonnepark-zuidvelde.nl). Dit is gebruiksvriendelijker en toegankelijker voor iedereen die geïnteresseerd is in informatie over Zonnepark Zuidvelde. De website is vormgeven door alle initiatiefnemers van het zonnepark en zal de komende maanden worden geactualiseerd.

3.3.14 Participatiemomenten in de tijd en de gevolgen voor het plan

Onderstaand overzicht geeft de verschillende participatiemomenten weer. In het eerste overzicht staat het oorspronkelijke participatieoverzicht zoals dit voorafgaand aan de start van de ontwikkelingen is besproken, afgestemd en goedgekeurd door de gemeente. Op basis van dit overzicht zijn de initiatiefnemers dus in eerste instantie aan de slag gegaan. Gedurende het proces zijn extra participatiemomenten toegevoegd. Elk zonnepark is maatwerk en omwonenden en andere belanghebbenden hebben soms meer of minder behoefte aan participatiemomenten en informatieverstrekking. Zoals het landschapsontwerp en de financiële participatieaanpak zijn aangepast, zo is ook het participatieproces zelf daarom gedurende de tijd aangepast en uitgebreid.

Oorspronkelijk participatieoverzicht

Stap 1 Startmoment: collegebesluit 12 januari		
Bekendmaking richting de politiek en de pers Overleg en akkoord op participatieproces vanuit gemeente Opstellen brief aan alle betrokken partijen over inhoud en planning proces Opdracht aan landschapsarchitect, inbreng voorstudies ontwikkelaars		
Direct aanwonenden	Gele contour	Belangengroepen
Brief verspreiden, 1 op 1 gesprekken plannen	Uitnodiging online bijeenkomst verspreiden, afspraak met belangenvereniging	Brief verspreiden, 1 op 1 gesprekken plannen
Stap 2 ontwerpfase week 3-4		
Opstellen eerste schetsplan		
Voeren 1 op 1 gesprekken	Online bijeenkomst 28 januari*	Voeren 1 op 1 gesprekken met belangenvereniging, Natuurmonumenten en Marke
Informatie verwerken en terugkoppelen naar alle partijen (indien gewenst)		
Stap 3 Integratie week 5-6		
Verspreiden tweede versie schetsplan en verslag stap 2		
Schriftelijke terugkoppeling, zo nodig 2e gesprek	Online bijeenkomst week van 15 februari*	Gesprek met belangenvereniging Schriftelijke terugkoppeling, zo nodig 2e gesprek
Stap 4 Afronding week 7-8		
Opstellen definitief schetsplan Bekend maken en verspreiden definitief schetsplan en verslag stap 3 Afronden participatieproces		

* afkomstig uit het document: *Uitwerking participatieproces Zuidvelde 18-1-21.docx*

Huidig participatieoverzicht

Stap 1: Startmoment (collegebesluit 12 januari) - week 2 t/m 4 (januari)	
datum	*participatiemoment*
18-01-2021	Gemeente geeft akkoord op participatieproces opzet
21-01-2021	Brieven verspreid binnen de gele contour om mensen uit te nodigen voor 1 op 1 gesprekken en voor informatieavond
27-01-2021	1 op 1 gesprekken met direct aanwonenden Veldweg
28-01-2021	Eerste online informatiebijeenkomst voor de omgeving
Stap 2: Ontwerpfase - week 5 t/m 8 (februari)	
datum	*participatiemoment*
08-02-2021	Eerste overleg met belangenverenigingen Zuidvelde en Huis ter Heide
18-02-2021	Overleg met Natuurmonumenten en Agrarische Natuur Drenthe
24-02-21	Overleg met de Boermarken van Peest en Zuidvelde
15-02-2021	Tweede online informatiebijeenkomst voor de omgeving
16-02-2021	Digitaal overleg met direct aanwonenden Asserstraat
25-02-2021	Vervolg overleg met Natuurmonumenten, Agrarische Natuur Drenthe en Kenniscentrum Akkervogels
Stap 3: Integratiefase - week 9 t/m 13 (maart)	
datum	*participatiemoment*
01-03-2021	Extra derde online informatiebijeenkomst voor de omgeving
04-03-2021	Vervolg overleg met Natuurmonumenten, Agrarische Natuur Drenthe en Kenniscentrum Akkervogels
16-03-2021	Vervolg overleg met Kenniscentrum Akkervogels
29-03-2021	Tweede overleg met belangenverenigingen Zuidvelde en Huis ter Heide
31-03-2021	Vervolg overleg met Kenniscentrum Akkervogels
Stap 4: Afrondingsfase - week 14-16 (april)	
datum	*participatiemoment*
01-04-2021	Overleg met Kernteam Zuidvelde
06-04-2021	Raadsinformatieavond met grondeigenaren en initiatiefnemers
12-04-2021	Vervolg overleg met Kenniscentrum Akkervogels
15-04-2021	Overleg tussen de landschap ontwerpers van de gemeente & van de initiatiefnemers
30-04-2021	Eerste aanvraag omgevingsvergunning
Stap 5: Integratiefase - week 17-34 (mei-augustus)	
datum	*participatiemoment*
juni	Verspreiding brochure
27-07-2021	Reactie gemeente op aanvraag omgevingsvergunning: verzoek om aanvullende gegevens
24-08-2021	Vierde informatiebijeenkomst voor de omgeving (fysiek)
31-08-2021	Gesprek initiatiefnemers en gedeputeerde Provincie Drenthe
Stap 6: Afrondingsfase - week 35-45 (september-november)	
datum	*participatiemoment*
10-09-2021	Aanvullend gesprek initiatiefnemers en Provincie Drenthe
29-09-2021	Vervolg overleg en werkbezoek locatie met Kenniscentrum Akkervogels
28-10-2021	Vijfde informatiebijeenkomst voor de omgeving (fysiek)
12-11-2021	Definitieve aanvraag omgevingsvergunning

* tussendoor zijn er ook verschillende gesprekken gevoerd met de gemeente en de provincie m.b.t. de voortgang, het participatieproces en het ontwerp.

Op basis van alle participatiemomenten is het ontwerp gedurende de tijd aangepast op diverse onderdelen. Hieronder volgt een overzicht.

	Op verzoek van		
Aanpassingen in het project	Omwonenden	Belangen-verengingen	Gemeente / provincie
Ontwerp zonnepark			
Deel ten westen plangebied TPSolar van zandpad (Asserstraat kant) verschuiven naar andere kant	x		
Doorzicht tussen de Veldweg en de Asserstraat door het schrappen van een deel, 'het staartje', van het plan van Chint Solar in het noordelijk deel	x		x
Brede randen met beplanting om het zicht op het zonnepark overal te ontnemen	x		x
De zone direct ten oosten van het zandpad als open en brede groene rand inrichten (geen panelen)	x	x	
De zuidelijke groene rand van het noordelijke deel (Chint) breder maken	x	x	
Corridor voor reeën toegevoegd	x	x	
Verbinding tussen bosgebieden (vennetje van Natuurmonumenten met bosperceel van particuliere eigenaar en verbinding van noord naar zuid)		x	x
Terughoudend met veel opgaande beplanting (bomen en houtwallen) om openheid landschap en schaduwwerking op landbouwgrond tegen te gaan	x		
Bestaande landschapselementen behouden dan wel versterken	x		x
Lage beplanting ten gunste van de patrijs en andere vogelsoorten		x	x
Extra open ruimtes in het zonnepark voor de patrijs en andere vogelsoorten		x	x
Extra ruimte tussen de panelen rijen		x	x
Zuidopstelling i.p.v. oostwestopstelling		x	x
Verkleinen plangebied	x		x
Maatschappelijke meerwaarde			
Onderzoek naar hoe we zon-op-dak gaan stimuleren/helpen	x		x
Monitoring akkervogels		x	x
Financiële participatie			
Meebepalen over invulling van het gebiedsfonds	x	x	x
Gebiedsfonds niet aan de dorpsverenigingen 'geven' maar een zelfstandig fonds laten zijn		x	

3.4 Financiële participatie

Het belang van lokaal eigenaarschap en de rol hiervan in het draagvlak en de acceptatie van hernieuwbare energie en veranderingen in het landschap, staat helder omschreven in het beleidskader Energieprojecten in het landschap van de gemeente Noordenveld. Het 50% lokaal eigendom is daarmee een belangrijke randvoorwaarde.

De initiatiefnemers van Zonnepark Zuidvelde gaan voor 50% lokaal eigendom. Dit is het mee-investeren in en/of het voordeel ervaren van de opbrengsten van het zonnepark. Er zijn diverse vormen van financiële participatie. Onderstaand een zogeheten infographic omtrent het 50% lokaal eigendom bij Zonnepark Zuidvelde.

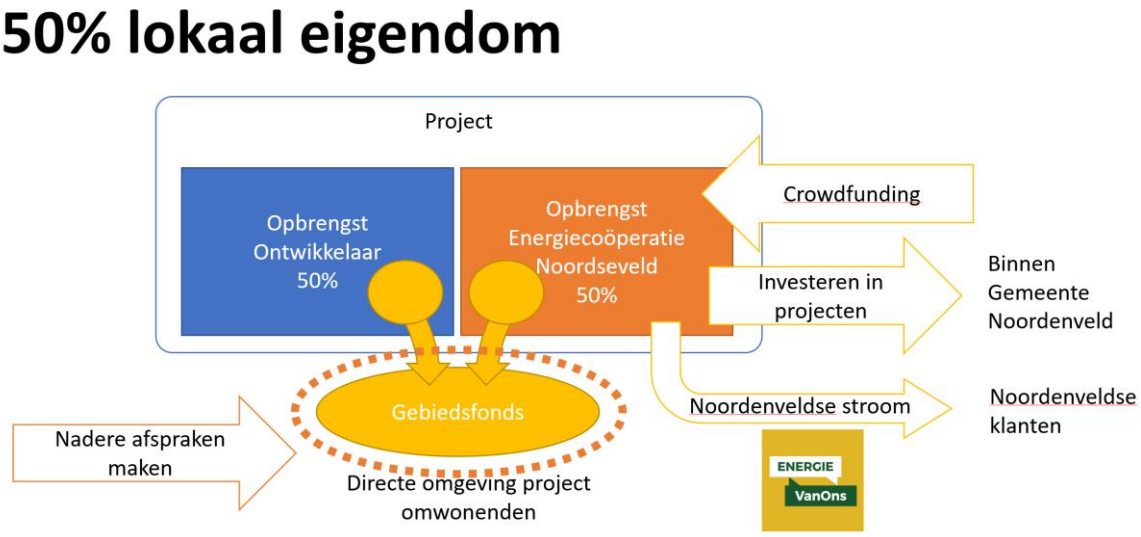

Figuur 7: Infograpic 50% lokaal eigendom bij Zonnepark Zuidvelde.

Deze infographic is meerdere keren besproken met omwonenden, maar ook met de gemeente(raad).

ECN is met Bronnen VanOns een samenwerking aangegaan om zo de mogelijkheden te creëren om 50% van het eigenaarschap van de parken te verkrijgen. Hierdoor wordt het mogelijk dat omwonenden en bedrijven kunnen participeren in de parken.

3.4.1 Overdracht van eigendom (lokaal eigenaarschap)

ECN is vooralsnog voornemens om voor 50% eigenaar te worden van de 3 zonneparken en als (groot)aandeelhouder op te treden tijdens de exploitatie van het zonnepark. Uiteraard is dit een proces wat de coöperatie met haar financiers moet doorlopen en waarbij gezamenlijk investeringsbeslissingen zullen moeten worden genomen. Leden van de coöperatie worden daarmee gezamenlijk eigenaar van de bezittingen van de coöperatie en hebben daarmee zeggenschap over het park. Over de wijze van financiering en de bijkomende bestuurlijke verantwoordelijkheid wordt in de komende periode, samen met BVO, nagedacht. BVO en ECN hebben met Chint Solar, TPSolar en Ankehaar Solar een intentieovereenkomst gesloten om invulling te geven aan het 50% lokaal eigendom. De exacte invulling van de financiering en de aandelenoverdracht zal per initiatief maatwerk zijn en de komende periode door de verschillende partijen verder worden vormgegeven.

Een belangrijk onderdeel in de overdacht van lokaal eigendom is de benodigde SDE++ subsidie. Een zonneparkproject kan namelijk niet gerealiseerd worden zonder Stimulering Duurzame Energieproductie

en klimaattransitie (SDE++). Totdat deze subsidie is toegekend, is er feitelijk sprake van een hypothetisch project. Alle inzet tot aan de SDE-aanvraag is erop gericht om de haalbaarheid zo groot mogelijk te maken, bij een acceptabele inspanning/risico. Er kan één keer per jaar (in 2022 is dit in juni) een aanvraag voor deze SDE-subsidie worden aangevraagd. Voor een SDE-aanvraag is een omgevingsvergunning nodig.

3.4.2 Obligaties

Het streven van Energiecoöperatie Noordseveld is om de financiering van het zonnepark geheel of gedeeltelijk met lokaal geld te financieren. Na realisatie van het zonnepark wordt besloten of er obligaties worden uitgegeven met een aantrekkelijk rendement. Een obligatie is een verhandelbaar schuldbewijs met een bepaalde looptijd voor het aangaan van een lening. De koper van de obligatie ontvangt van de uitgever rentevergoeding. Inwoners van de gemeente Noordenveld mogen met voorrang investeren in het zonnepark. Na vergunningverlening zal ECN in samenwerking met de betrokken initiatiefnemers alle inwoners van de gemeente Noordenveld informeren over de voorwaarden om financieel deel te nemen in het zonnepark.

3.4.3 Gebiedsfonds

Als uitgangspunt geldt dat (een deel) van de jaarlijkse winst van het park wordt toegekend aan een op te zetten gebiedsfonds. Dit fonds is bedoeld voor de omwonenden binnen het aangegeven invloedsgebied, zoals omschreven in figuur 3.

Het is de bedoeling dat jaarlijks een deel van de winst (totaal: €25.000,-) door de gezamenlijke aandeelhouders van de parken aan het gebiedsfonds wordt toegekend (naar verhouding van de ingebrachte hectares). De duur van het fonds is gelijkgesteld aan de SDE++ periode van 15 jaar. De gelden uit het fonds kunnen dan gebruikt worden voor:

- Projecten die gericht zijn op de leefbaarheid in de directe omgeving van een zonnepark;
- Gebiedsversterkende maatregelen;
- Verduurzaming van de bebouwde omgeving;
- Innovatieve projecten op gebied van duurzaamheid die ook de werkgelegenheid bevorderen.

Dit fonds kan beheerd worden door de belangenvereniging of door een onafhankelijke partij. Het bestuur van de belangenvereniging/organisatie zorgt ervoor dat de middelen uit het fonds ten goede komen aan de nabije omgeving van het project. Over hoe zo'n gebiedsfonds vormgegeven kan worden is een toelichtende notitie geschreven, zie Bijlage 6. In overleg met de belangenverenigingen en de gemeente wordt een besluit genomen welke vorm het gebiedsfonds krijgt.

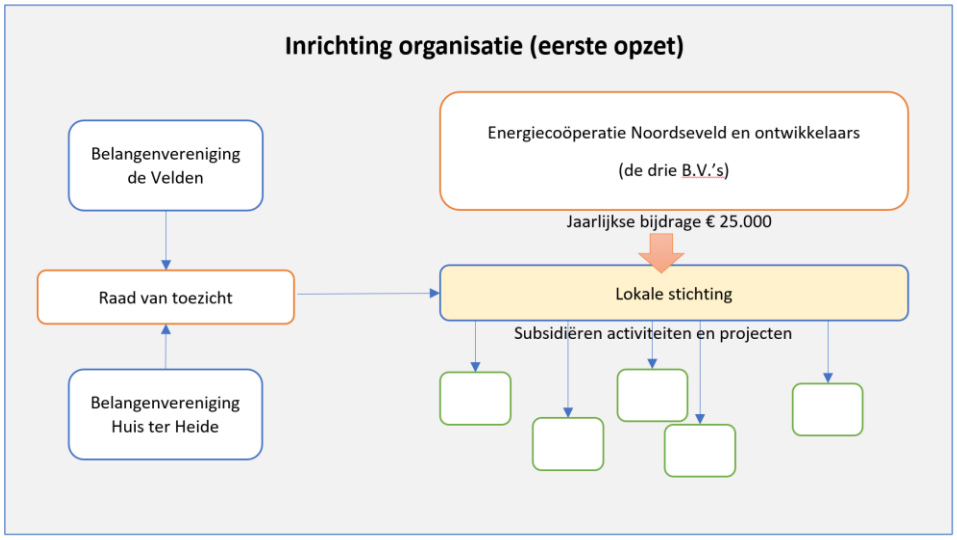

Figuur 8: Eerste opzet inrichting gebiedsfonds Zonnepark Zuidvelde.

3.4.4 Inzet opbrengst lokaal eigendom

De middelen die vrijkomen uit de exploitatie van de zonneparken zullen door ECN worden ingezet voor de diensten en projecten die ECN momenteel al uitvoert:

- Infraroodscans en energiecoaches
- Opleiden energiecoaches en -adviseurs
- Opzetten collectieve projecten
- Energieke Buurten en Warmtevisie: samenwerking met gemeente
- Schenken van zonnepanelen

Naast deze reguliere activiteiten kan ook gedacht worden aan het subsidiëren van verduurzamingsmaatregelen door inwoners. In het projectbureau Energiek Buurten bepalen ECN en de gemeente samen welke strategie het meest effectief is bij de verduurzaming van de Noordenveldse woningen. De algemene ledenvergadering van ECN heeft het beslisrecht over de begroting.

Het is de bedoeling dat een deel van de winst van het aandeel van ECN wordt ingezet als korting op de stroomprijs voor inwoners van de gemeente Noordenveld (Noordsevelde stroom). Deze regeling bestaat al op basis van de geleverde stroom door het zonnepark Halo.

3.4.5 Inzetten van lokale bedrijven

Bij de ontwikkeling en met name bij het beheer en onderhoud van het park wordt gekeken of lokale ondernemers (een deel van) deze activiteiten kunnen uitvoeren. Zo komt deze omzet direct ten goede aan de directe omgeving.

3.4.6 Social return

Met name bij het beheer en onderhoud van het groen is er een mogelijkheid hiervoor werknemers in te zetten met een afstand tot de arbeidsmarkt behoort ook tot de mogelijkheden. Ook kan gekeken worden of er tijdens de realisatie en de onderhoudsfase werkervaringsplaatsen kunnen worden aangeboden. De kans voor deze werknemers op een baan in de duurzame energiesector is na deze stage veel groter. Belangrijk is dit als voorwaarde bij aanbestedingen mee te nemen. Bij de verschillende ontwikkelaars is hier al ervaring mee opgedaan.

4. Toekomstige activiteiten participatie

4.1 Communicatie

Communicatie en het zorg dragen dat alle betrokkenen tijdig en volledig worden geïnformeerd blijft een belangrijk onderdeel van het participatieproces ook na het aanvragen van een omgevingsvergunning. Daarbij borduren we voort op de eerder ingeslagen weg en maken we zoveel mogelijk gebruik van de reeds ontwikkelde middelen. De ingerichte website speelt daarbij een belangrijke rol.

- **Algemene website**: www.zonnepark-zuidvelde.nl, waar belangstellenden terecht kunnen voor alle geactualiseerde en relevante informatie van Zonnepark Zuidvelde.
- Op **de website van ECN** is al vroeg in het proces een projectpagina aangemaakt. Hier presenteren we onder andere:
  - De zich ontwikkelende visualisatie van het park en zijn omgeving;
  - Planning en status van het project (informatie over de voorbereiding, ontwerp, bouw en exploitatie);
  - Belangrijke vragen en antwoorden;
  - Prestatie van het park (omvang en opbrengst)
  - Contactinformatie;
  - De invulling van het lokaal eigenaarschap.

  De projectpagina is online te raadplegen via: http://www.noordseveld.nl/zonnepark-zuidvelde/.
- Na het indienen van de aanvraag voor de omgevingsvergunning zijn alle betrokkenen (omwonenden en belangenverenigingen) geïnformeerd over het definitieve ontwerp, de publicatie via de gemeente, de rest van de procedure, etc.
- Er is een **brochure** opgesteld van Zonnepark Zuidvelde met een nadere toelichting over de procedure en algemene informatie over het zonnepark en het onderwerp lokaal eigendom.
- Periodieke **informatiebijeenkomsten**. De periodieke informatiebijeenkomsten blijven we uitvoeren. Hopelijk kan dit in de toekomst weer fysiek. Doel van deze bijeenkomsten is de omgeving wat specifieker te informeren over de ontwikkeling, de voortgang en knelpunten van het project. Belangrijk is ook dat de omgeving feedback geeft over het project. Door de informatiebijeenkomsten goed in te delen en onderwerpen per tafel te beleggen is er voor elke bewoner genoeg ruimte om vragen te stellen en opmerkingen te plaatsen.
- **Werkgroepen.** Werkgroepen schakelen we in om op bepaalde thema's verdieping te krijgen. Niet iedereen wil (even) actief meedenken over het zonnepark. Door op de informatieavond mensen de mogelijkheid te geven aan te sluiten bij verschillende (thema)werkgroepen wordt bewoners de mogelijkheid geboden zich verder te verdiepen en in te zetten op specifieke thema's. Een thema kan bijvoorbeeld zijn de opzet van de organisatie van het gebiedsfonds. Of het opzetten van financiële participatie, welke behoefte is er in het gebied? Deze werkwijze heeft als bijkomende voordeel dat er gedetailleerde plannen komen die vervolgens op de gezamenlijke informatiebijeenkomst verder worden besproken.
- Een periodiek uit te geven **nieuwsbrief**. In deze nieuwsbrief geven we aandacht aan belangrijke onderwerpen als: verslagen van informatiebijeenkomsten, ontwikkelingen op het gebied van vergunningen en subsidie, de inrichting van het lokaal eigenaarschap, de voortgang van het project etc.
- **Persberichten** voor de lokale pers over de belangrijkste thema's van Zonnepark Zuidvelde: over de combinatie natuurontwikkeling en zonne-energie, het gebiedsfonds voor de bewoners uit het gebied, de rol van Energiecoöperatie Noordseveld als grootaandeelhouder van het

zonnepark en over de uiteindelijke verkleining van het plangebied. Op deze manier worden een aantal kernvragen die regelmatig gesteld zijn voor een breed publiek uitgelegd. Dit is ook een manier om men te informeren over de stand van zaken van zonnepark Zuidvelde.

Naast deze communicatiemomenten en de inzet van communicatiemiddelen gaan we de komende maanden een proces op gang brengen met als doel de overdracht van (50%) van de aandelen en een gebiedsfonds te realiseren.

De planning voor het vervolg van al deze activiteiten is niet exact aan te geven. We volstaan daarom met een globale planning voor het vervolg. Om de samenwerking tussen ECN en BVO te borgen wordt op korte termijn een samenwerkingsovereenkomst tussen beide partijen opgesteld. Hierin wordt de samenwerking formeel bekrachtigd en is vastgelegd welke processtappen worden vervolg om ECN lokaal eigenaar te maken van het park.

De ontwikkeling van het zonnepark gaat vervolgens via de volgende aanpak en is onderverdeeld in een aantal fasen:

1. Aanvragen en verkrijgen van de vergunningen (deels deze fase);
2. Aanvragen en verkrijgen van de SDE++ subsidie (vast moment in najaar);
3. Het voorbereiden van de netwerkaansluiting;
4. Het voorbereiden van de bouw van het park (ontwerp, aanbesteding);
5. De bouw van het park;
6. Exploitatie van het park.

Parallel aan de uitvoering van deze activiteit loopt het traject van de lokale participatie. Tijdens het gehele traject is communicatie met en het betrekken van de lokale omgeving belangrijk.

4.2 Activiteiten

De volgende activiteiten worden in de periode tot aan de exploitatie van het zonnepark uitgevoerd. De planning is globaal omdat niet duidelijk is wanneer de vergunning is afgegeven en benodigde SDE-subsidie is verkregen.

ACTIVITEITEN	WIE	WANNEER
• **Inrichten en onderhouden website**	**ECN**	**Onderhoud content gedurende het gehele project**
• **Organiseren informatiebijeenkomsten (1 keer per half jaar). Indien noodzakelijk kan dit vaker of minder vaak. Tevens zal er in de omgeving geworven worden voor deelnemers voor werkgroepen.**	**ECN**	**Start Q2 2021 en daarna ieder half jaar.**
• **Uitbrengen van een nieuwsbrief (2 keer per jaar)**	**ECN**	**Drie keer per jaar vanaf 2021 tot en met de oplevering van het park (bv. mei – oktober- december)**
• **Inventariseren wensen overdracht eigendom BVO naar ECN. Aandachtspunten daarbij zijn:** o **Hoogte van de CAPEX plus bijbehorende projectbegroting);** o **Verhouding EV:VV;** o **Bijeenbrengen van het EV;** o **Hoogte van de ontwikkelvergoeding;** o **Bijdrage EV via lokale financiering;** o **Restant EV via fondsen etc.**	**BVO/ ECN**	**Q4 2021**
• **Voeren van gesprekken over de wijze van overdracht en opstellen overeenkomsten.**	**BVO/ ECN**	**Nader vast te stellen**

○ **Percentage aandelen ter overname van tussenholding BVO naar ECN;** ○ **Prijs voor de aandelen;** ○ **Juridische en fiscale consequenties;** ○ **Afspraken met andere aandeelhouders (SHA);** ○ **Directie van de SPV.**		
• **Formele overdracht eigendom naar ECN of Beheer Coöperatie**	**BVO/ ECN**	**Na financial close.**

BIJLAGE 1: Verslag 1ste informatieavond

Aan: Aan de bewoners van Zuidvelde en omgeving
Datum: 1 februari 2021
Betreft: Verslag eerste informatiebijeenkomst Zonnepark Zuidvelde dd. 28-01-2021

Hartelijk dank voor uw komst en inbreng tijdens de digitale inloopbijeenkomst van 28 januari jl. over een mogelijk zonnepark in Zuidvelde. Het zonnepark is gesitueerd ten oosten van de Asserstraat en ten westen van de Veldweg.

Opzet inloopbijeenkomst
De huidige coronamaatregelen zorgden er helaas voor dat wij niet een fysieke informatiebijeenkomst konden houden, maar gedwongen waren om deze digitaal te laten plaatsvinden. Voor deze digitale inloopavond hadden wij iedereen binnen de gele contour, oftewel 'het invloedsgebied' uitgenodigd. Dit invloedsgebied is in overleg met de gemeente en de verschillende belangenverenigingen vastgesteld. Het ging in totaal om 95 adressen, waarvan 50 adressen (inclusief 2 belangenverenigingen) zich voor de informatiebijeenkomst hadden aangemeld.

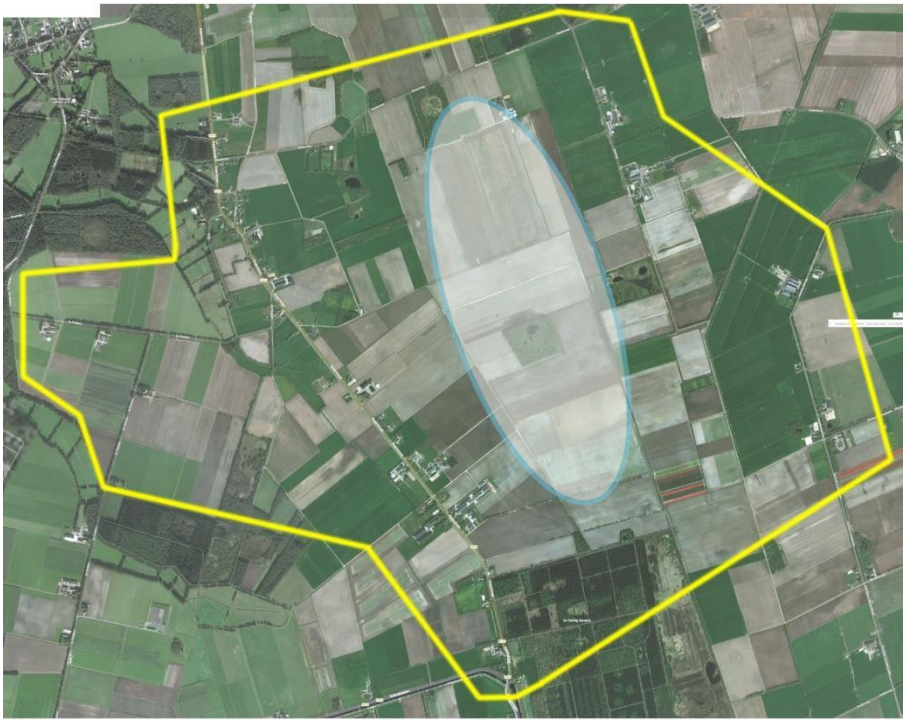

Het college van Noordenveld heeft de verschillende initiatiefnemers in Zuidvelde toestemming gegeven om de verkenning van het zonnepark in Zuidvelde verder op te starten. In Zuidvelde zijn er drie ontwikkelende partijen, die door de gemeente zijn verzocht om samen te werken bij de totstandkoming van drie projecten die samen het Zonnepark Zuidvelde zullen vormen. Het gaat hierbij om Energiecoöperatie Noordseveld (ECN)/Bronnen VanOns, Chint Solar Nederland Projecten B.V. en TPSolar B.V.

Voorzitter van Energiecoöperatie Noordseveld Jeroen Niezen was tevens de voorzitter van de online bijeenkomst. Vanuit Chint Solar Nederland Projecten B.V. waren Wouter Guliker en Barry Touw aanwezig. Vanuit TPSolar B.V. waren René Hendriks en Emma Hendriks vertegenwoordigd. Zij hebben gedurende de avond verschillende vragen van omwonenden beantwoord en toelichting gegeven over het zonnepark-initiatief en het participatieproces. Daarnaast waren van gemeente Noordenveld twee vertegenwoordigers aanwezig om vragen van omwonenden te beantwoorden op de procedure of het opgestelde beleid. De betrokken grondeigenaren waren ook aanwezig.

Er werd een online presentatie gegeven in Teams door ECN, Chint en TPSolar. Hierbij werden verschillende onderwerpen behandeld: Wie wij zijn, wat het beleid van gemeente Noordenveld is, waar de beoogde locatie zich bevindt, hoe het participatieproces eruitziet (en wat de rol van omwonenden hierin is), wat bewonersparticipatie inhoudt, wie de andere belanghebbenden zijn, de eerste ideeën voor de inrichting en als laatste het proces en de vervolgstappen.

Er werd ook een presentatie inclusief landschappelijke analyse gegeven door een landschapsarchitect van Arcadis. Hierin werd besproken wat de randvoorwaarden zijn volgens het beleidskader van de gemeente en op welke manier er met de komst van een zonnepark meerwaarde kan worden gecreëerd voor het landschap en de natuur. Er werden verschillende voorbeelden gegeven van landschapselementen. Hierbij horen wij graag wat voor omwonenden wenselijk is.

Daarnaast was er tussen de verschillende onderwerpen en achteraf ruim de gelegenheid om vragen te stellen. Deze werden gesteld in de chat of doordat aanwezigen via Teams een 'handje' opstaken.

Als interactief element in de presentatie was er een online poll via Vevox met vragen zoals "Wat zijn volgens u de kernwaarden van de betreffende locatie?", "Welke kansen ziet u om de natuurwaarden te verbeteren?" en "Waar zou volgens u het omgevingsfonds allemaal voor ingezet kunnen worden?"

Documenten
Zowel de presentatie, de uitkomsten van de peiling en andere relevante informatie zijn te vinden op de website van Energiecoöperatie Noordseveld via: http://www.noordseveld.nl/zonnepark-zuidvelde/. Documenten zijn ook op te vragen door een e-mail te sturen naar info@noordseveld.nl.

Doel bijeenkomst
Het doel van de eerste inloopbijeenkomst was voornamelijk informatief: wie zijn de verschillende initiatiefnemers? Op welke locatie in Zuidvelde hebben wij een mogelijk plan voor een zonnepark? Hoe ziet het participatieproces eruit, wat is de rol van omwonenden hierin en wat houdt 50% lokaal eigendom in? Wij hebben aanwezigen uitgelegd en gevraagd om mee te denken over de inpassing van het zonnepark in de omgeving, de koppelkansen met de natuur, het doel van het omgevingsfonds en in hoeverre men intensief betrokken wil worden bij het proces.

Uw wensen, vragen en suggesties
Aan het einde van de presentatie is bij omwonenden aangegeven om **voor maandag 8 februari a.s.** hun wensen, vragen en suggesties per e-mail te versturen aan info@noordseveld.nl. De input van omwonenden wordt verwerkt in het landschapsontwerp welke wij weer aan u zullen presenteren op de tweede informatiebijeenkomst op 15 februari a.s.

Uitgelichte vragen en/of opmerkingen
Tijdens de online informatiebijeenkomsten zijn er verschillende vragen gesteld en door de initiatiefnemers beantwoord. Onderstaand hebben wij voor de volledigheid een aantal van deze vragen op een rijtje gezet.

Hoe groot is het zonnepark-initiatief (incl. natuurontwikkeling, hekwerk, groenvoorziening etc.)?
De beschikbare grond is circa 110-120 hectare. De oppervlakte van het zonnepark zelf is echter kleiner, omdat het beoogde zonnepark landschappelijk moet worden ingepast, verschillende onderhoudspaden heeft en omdat er tussen de rijen zonnepanelen circa 2,5 tot 3 meter ruimte zit. In de fase van planvorming waar wij ons nu in bevinden, willen wij samen met u komen tot een gedragen plan. Na de ontwerpfase zal uiteindelijk blijken welke percelen daadwerkelijk gebruikt worden voor zonnepanelen en welke bijvoorbeeld voor landschappelijk inpassing.

Waarom leggen wij niet eerst de daken vol met zonnepanelen?
In het beleidskader van de gemeente Noordenveld wordt omschreven dat zon-op-dak de voorkeur heeft. De gemeente heeft echter uitgerekend, ook in samenwerking met de Regionale Energie Strategie Drenthe, dat als alle geschikte daken in de gemeente vol gelegd worden met zonnepanelen, er ook nog zonneparken nodig zijn om de doelstellingen omtrent de opwek van duurzame energie te behalen. Mogelijk zijn er bewoners of ondernemers in Zuidvelde die plannen hebben om zelf daken te beleggen met zonnepanelen. Wellicht kunnen die meeprofiteren van de te realiseren aansluiting van het zonnepark op het elektriciteitsnet. Eventuele initiatiefnemers kunnen zich bij ons melden, dan kunnen we gezamenlijk de mogelijkheden hiertoe onderzoeken.

Hoe ziet de vergunningsprocedure eruit en moet het bestemmingsplan gewijzigd worden?
Het zonnepark-initiatief moet een uitgebreide vergunningsprocedure doorlopen. Een vergunning vergt altijd een raadsbesluit en er zijn mogelijkheden voor inspraak, bezwaar en beroep. Een vergunning vergt ook de nodige vooronderzoeken op het gebied van de aanwezige flora en fauna, archeologische waarden, water, etc. Het bestemmingsplan blijft uiteindelijk hetzelfde, maar er wordt tijdelijk van afgeweken voor de duur van de exploitatie van het zonnepark.

Als alles doorgaat, wanneer zou het zonnepark dan gebouwd worden?
In het meest positieve scenario zou de vergunning na de zomer worden toegekend waarmee in het najaar van 2021 de benodigde SDE++ subsidie aangevraagd zou kunnen worden. In het voorjaar van 2022 horen de initiatiefnemers of deze SDE is toegekend en dan zou er op z'n vroegst begin 2023 kunnen worden begonnen met de bouw.

Hoe zit het met de gasleiding in het gebied?
Boven op een gasleiding mogen geen zonnepanelen geplaatst worden, hier zal dus een strook 'open' gelaten worden. Deze strook biedt dan meteen mogelijkheden voor het creëren van natuurwaarden, bijvoorbeeld door deze in te zaaien met bloemrijkgrasland.

Wie zijn de financiers van deze partijen en in hoeverre is er daadwerkelijk sprake van lokale participatie?
Jeroen Niezen heeft tijdens de presentatie uitgelegd wat het 50% lokaal eigendom inhoudt, hoe zich dit verhoudt tot het beoogde zonnepark-initiatief en hoe de financiering van de energiecoöperatie eruitziet. Onderstaande zogeheten infographic is door Jeroen ook toegelicht:

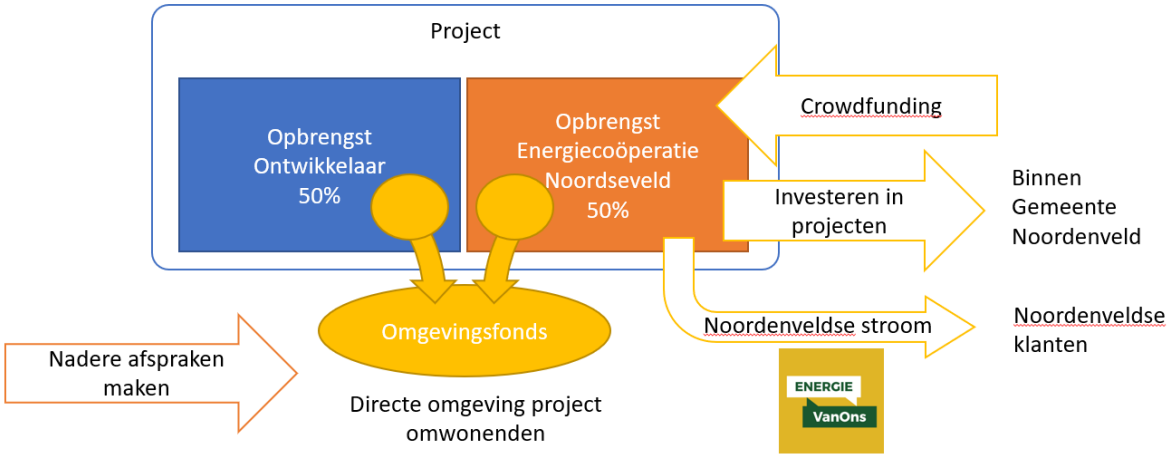

ECN, maar ook Chint, TPSolar en Ankehaar Solar zijn verantwoordelijk voor hun eigen financiering. Deze zal deels bestaan uit een stuk eigen vermogen en deels uit een stuk vreemd vermogen. Bij Chint en TPSolar zal laatstgenoemde waarschijnlijk komen van een nog nader te bepalen (groene) bank. ECN wil een deel van het eigen vermogen opbouwen door middel van (lokale) crowdfunding. Belangstellenden kunnen mee-investeren in het zonnepark.

Wat voor effect heeft de komst van een zonnepark op de waarde van mijn woning?
Bij Zonnepark Zuidvelde is de afstand van woningen tot het zonnepark dermate groot, dat de wij van mening zijn dat er geen sprake is van waardedaling. Ook zijn wij voornemens om het zonnepark goed landschappelijk in te passen. Indien het zonnepark tot vergunning komt, zal er door de gemeente en de initiatiefnemers een planschadeovereenkomst worden opgesteld. Indien er sprake is van planschade is de initiatiefnemer aansprakelijk. De termijn voor deze aansprakelijkheid loopt tot 5 jaar na de ingangsdatum van de omgevingsvergunning. Mocht u zich zorgen maken hierover, dan kunt u altijd contact met ons opnemen.

Wat voor effect heeft de komst van het zonnepark op de bodemkwaliteit?
Onder andere uit een onderzoek van de Wageningen University & Research uit 2019 blijkt aan dat zonneparken geen nadelige effecten voor de bodemkwaliteit hebben, mits de zonneparken op een bepaalde manier worden ingepast. De onderzoekers beargumenteren dat als er ruimte is tussen de panelen en de rijen zonnepanelen, en ook als er vegetatie wordt uitgezaaid onder de panelen, de bodem op een zonnepark niet wordt aangetast. Wij zijn bekend met dit principe en gebruiken dit voor het uiteindelijke ontwerp. Door in te zetten op natuurontwikkeling zullen de percelen ecologisch gezien verbeteren t.o.v. de huidige agrarische situatie.

Geeft het zonnepark geluid?
De zonnepanelen zelf produceren geen geluid. De enige delen van het zonnepark die geluid zouden kunnen maken zijn de trafo/omvormerstations. Deze zullen vooral bij zonnige dagen in de zomer een licht zoemend geluid produceren. Dit geluid is echter op 50-60 meter vrijwel niet meer hoorbaar. Bij voorkeur worden deze stations ook in het midden van het zonnepark gestationeerd. De woningen rondom het zonnepark liggen dermate ver, dat omwonenden geen geluidshinder zullen ondervinden van het zonnepark. Bij Zonnepark Halo van ECN, aan de Westerstukkenweg bij de gasopslag van de NAM, kunt u zelf ervaren hoe groot een trafo is en welk geluid hij maakt.

Wanneer kan ik input geven en wat wordt er vervolgens met deze input gedaan?
Om samen met omwonenden te komen tot een gedragen plan, hebben wij uiteraard de hulp en inbreng van omwonenden nodig. Dit zodat zij hun wensen en ideeën terugzien in het uiteindelijke ontwerp. In de presentatie gaven wij aan graag voor 8 februari a.s. uw wensen, vragen en suggesties te vernemen zodat wij deze kunnen verwerken in het landschappelijk ontwerp. Deze kunt u doorgeven door een e-mail te sturen aan info@noordseveld.nl. Wij zullen dan tijdens de tweede informatiebijeenkomst dit aan u presenteren.

Heeft u nog andere vragen? Stuur dan een e-mail aan info@noordseveld.nl.

Het vervolg
De komende tijd gaan wij aan de slag met het optimaliseren van de landschappelijke inpassing en nodigen wij u zoals gezegd graag uit om hierover met ons mee te denken.

In het beleidsplan van de gemeente staat uitgebreid besproken welk stappenplan moet worden doorlopen in het proces van planvorming en afweging van elk initiatief voor een zonnepark. Uiteraard volgen wij deze stappen. Zoals eerder vermeld, zullen wij ook nog een vervolgbijeenkomst organiseren op 15 februari a.s. In maart zijn de wij voornemens om te starten met de aanvraag voor de omgevingsvergunning.

Mocht u verdere vragen over dit verslag of over de afgelopen inloopbijeenkomst hebben, dan horen wij dat natuurlijk graag.

BIJLAGE 2: Verslag 2de informatieavond

Aan: Aan de bewoners van Zuidvelde en omgeving
Datum: 16 februari 2021
Betreft: Verslag tweede informatiebijeenkomst Zonnepark Zuidvelde dd. 15-02-2021

Geachte heer, mevrouw,

Hartelijk dank voor uw komst en inbreng tijdens de tweede digitale inloopbijeenkomst van 15 februari jl. over een mogelijk zonnepark in Zuidvelde. In het eerste deel vindt u het verslag van de avond en in het tweede deel de beantwoording van vragen uit de chat.

Opzet informatiebijeenkomst
Ook deze bijeenkomst was wegens de huidige coronamaatregelen digitaal. Voor deze bijeenkomst hadden wij weer iedereen binnen 'het invloedsgebied' (zoals is afgestemd in overleg met de gemeente en de verschillende belangenverenigingen) uitgenodigd. Het ging in totaal om 95 adressen, waarvan ongeveer 50 adressen (inclusief 2 belangenverenigingen) zich voor de informatiebijeenkomst hadden aangemeld. Ook hadden circa 10 adressen buiten het invloedsgebied zich aangemeld.

Voorzitter van Energiecoöperatie Noordseveld Jeroen Niezen was tevens de voorzitter van de online bijeenkomst. Vanuit Chint Solar Nederland Projecten B.V. waren Wouter Guliker en Barry Touw aanwezig. Vanuit TPSolar B.V. waren René Hendriks en Emma Hendriks vertegenwoordigd. Zij hebben gedurende de avond verschillende vragen van omwonenden beantwoord en toelichting gegeven over het zonnepark-initiatief en het participatieproces. Van landschapsbureau Arcadis was [redacted] aanwezig. Hij gaf een presentatie over het eerste landschappelijk ontwerp en beantwoorde vragen over dit onderwerp. Daarnaast waren van gemeente Noordenveld twee vertegenwoordigers aanwezig om vragen van omwonenden te beantwoorden op de procedure of het opgestelde beleid. De betrokken grondeigenaren waren ook aanwezig.

Er werd een online presentatie gegeven in Teams door ECN, Chint en TPSolar. Hierbij werden verschillende onderwerpen behandeld. De presentatie begon met een terugblik op de informatieavond van 28 januari, daarna volgde toelichting over het participatieproces, de ontvangen reacties over het proces, de locatie, zonneparken in z'n algemeenheid, participatie en het landschappelijk ontwerp. Daarna werd door Arcadis het eerste landschappelijk ontwerp gepresenteerd. De belangrijkste elementen/wijzigingen van het landschappelijk ontwerp werden daarna voor de volledigheid nogmaals op een rijtje gezet. De presentatie eindigde met toelichting over het proces en de vervolgstappen, een uitleg over hoe het alweer zat met het thema

bewonersparticipatie, wat de mogelijkheden zijn voor het gebiedsfonds en een oproep voor geïnteresseerden voor zon-op-dak.

Er werd een presentatie gegeven van de eerste aanzet voor het landschappelijk ontwerp en inpassing van het zonnepark. Landschapsarchitect [redacted] gaf aan de reacties zoals ze doorkwamen in de chat van de eerste informatieavond, maar ook achteraf via de e-mail, meegenomen te hebben in de uitwerking van het ontwerp. De uitgangspunten van de gemeente, provincie, maar ook de randvoorwaarden vanuit de gemeente en natuur/ecologie, en de uitgangspunten op het gebied van techniek werden besproken. De presentatie zal mee worden gestuurd met het verslag van de avond zodat omwonenden hierop kunnen reageren.

Daarnaast was er tussen de verschillende onderwerpen en achteraf de gelegenheid om vragen te stellen. Deze werden gesteld in de chat of doordat aanwezigen via Teams een 'handje' opstaken.

Als interactief element in de presentatie was er een online poll via Mentimeter met vragen en stellingen zoals "Ik vind het belangrijk dat het zonnepark niet te zien is", "Ik vind het belangrijk dat er meer ruimte is voor flora en fauna binnen Zuidvelde", "Ik vind het belangrijk dat er een recreatieve functie aan het zonnepark wordt toegevoegd", "Welke informatie mist u nog m.b.t. de plannen voor het zonnepark?" en "Voor welke onderwerpen wenst u meer verdieping?". Richting het einde van de presentatie was er met het oog op de tijd minder ruimte om bij de Mentimeter poll stil te staan. Mocht u nog op deze vragen/stellingen willen reageren, dan kan dat door een e-mail te sturen naar info@noordseveld.nl.

Documenten
Zowel de presentatie, de uitkomsten van de peiling en andere relevante informatie zijn te vinden op de website van Energiecoöperatie Noordseveld via: http://www.noordseveld.nl/zonnepark-zuidvelde/. Documenten zijn ook op te vragen door een e-mail te sturen naar info@noordseveld.nl.

Doel bijeenkomst
Het doel van de eerste informatiebijeenkomst was voornamelijk informatief: wie zijn de verschillende initiatiefnemers? Op welke locatie in Zuidvelde hebben wij een mogelijk plan voor een zonnepark? Wij hebben aanwezigen uitgelegd en gevraagd om mee te denken over de inpassing van het zonnepark in de omgeving, de koppelkansen met de natuur, het doel van het gebiedsfonds en in hoeverre men intensief betrokken wil worden bij het proces. De tweede informatiebijeenkomst borduurde hierop voort. Een belangrijk onderdeel was het bespreken van de ontvangen reacties en de uitleg over het eerste landschappelijke ontwerp en de inpassing van het zonnepark. Er was ook nog enige onduidelijkheid over het onderwerp meedenken en meedoen, 50% lokaal eigendom en het gebiedsfonds. Dit is tijdens de avond daarom verder besproken.

Zonnepark Zuidvelde in het kort:
- Verschillende hectares voor meer groen en natuur;
- Stijging in de biodiversiteit;
- Meer ruimte voor de das, patrijs en andere akkervogels;

- Een grote bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente, de provincie en Nederland;
- Meedenken en meedoen: 50% lokaal eigenaarschap, samenwerking met energiecoöperatie en gebiedsfonds voor de omgeving.

Belangrijkste wijzigingen/elementen eerste landschappelijk ontwerp:

- Aanwezige landschapselementen versterkt (bijv. bestaande houtsingel doorgetrokken en aangevuld);
- Een minimale afstand van 25 meter aan de rand van het perceel tot aan het hek van het zonnepark (overal);
- Struweelranden/houtsingels toegevoegd om het zicht op het park te ontnemen (overal)
- Bloemrijke akkerranden voorde akkervogels (overal);
- Perceel tussen de verkavelingswegen de Asserstraat weggehaald;
- Perceel aan het einde van de Veldweg/Binnenweg toegevoegd;
- Bloemrijk grasland boven gasleiding (plan CHINT);
- Houtsingel als migratieroute voor de das (oostzijde en in het midden plan TPSolar/Ankehaar Solar);
- Vennetje toegevoegd van 1,5 hectare (nabij de Veldweg/Binnenweg plan TPSolar);
- Oude boomstructuur herstelt in en buiten het zonnepark (perceel Ankehaar Solar).

Uw wensen, vragen en suggesties

Na de eerste informatiebijeenkomst op 28 januari jl. zijn wij met uw input aan de slag gegaan. Aan het einde van de presentatie van deze tweede informatiebijeenkomst is bij omwonenden aangegeven om **voor maandag 22 februari a.s.** hun wensen, vragen en suggesties over het eerste landschappelijk ontwerp per e-mail te versturen aan info@noordseveld.nl. De input van omwonenden wordt verwerkt in het landschapsontwerp welke wij weer aan u zullen presenteren op een derde informatiebijeenkomst op 1 maart a.s.

Uitgelichte vragen en/of opmerkingen

Tijdens de online informatiebijeenkomst zijn er verschillende vragen gesteld en door de initiatiefnemers beantwoord. Onderstaand hebben wij voor de volledigheid een aantal van deze vragen op een rijtje gezet. Een volledig overzicht van alle vragen en antwoorden uit de chat vindt u op de website van ECN en als bijlage bij dit verslag.

Waarom zie ik Het Drentse Landschap, Staatsbosbeheer en Belangenvereniging Peest niet terugkomen als belanghebbenden?

Samen met de gemeente zijn de verschillende belanghebbenden in kaart gebracht. Dit zijn zoals besproken o.a. Natuurmonumenten, Agrarische Natuur Drenthe en de Boermarke. Bij het bepalen van belanghebbenden is onder andere gekeken naar de grondeigenaren/posities rondom het plangebied. Met Staatsbosbeheer is contact gelegd, maar omdat Natuurmonumenten meer grondposities nabij Zonnepark Zuidvelde heeft, is onderling afgesproken dat de initiatiefnemers met Natuurmonumenten contact hebben. Er is zowel door de initiatiefnemers als door de gemeente geprobeerd om contact te leggen met belangenvereniging Peest, maar zonder succes. Uiteindelijk is besloten dat Peest vrij ver buiten het invloedsgebied ligt en dat dankzij het betrekken van belangenvereniging de Velden en Huis ter Heide een goede vertegenwoordiging van de buurt is. Met de omwonenden aan de Veldweg zijn keukentafelgesprekken gevoerd.

Ik heb op internet gelezen dat er 74 hectare aan zonneparken moet komen, waarom is dit zonnepark in Zuidvelde dan zoveel groter?
De initiatiefnemers zijn bekend met de 74 hectare, zoals de provincie Drenthe in haar Ontwerp Verordening heeft aangegeven. Hierbij gaat het om een netto-oppervlakte (dus alleen de gronden die gebruikt worden voor zonnepanelen, exclusief de landschappelijke inpassing) en om de opgave richting 2030. Daarbij heeft de provincie ook aangegeven dat er kan worden afgeweken van het aantal hectares. De gemeente heeft geen concrete getallen benoemd, maar liet het aan de initiatiefnemers om te komen met een goed plan, dat voldoet aan het beleidskader, bijvoorbeeld op het gebied van natuur en ecologie. Om te verduidelijken/inzichtelijk te maken wat er moet gebeuren om als gemeente klimaatneutraal te zijn in 2040, heeft de gemeente in haar beleidskader wel genoemd dat als men alleen kijkt naar de hoeveelheid elektriciteit die de gemeente nu verbruikt, dan is daarvoor elektriciteit uit 125 hectare aan zonneparken of zo'n 14 grote windmolens nodig. Deze getallen zijn nog zonder de verwarming van de Noordenveldse huizen. Zonnepark Zuidvelde lijkt nu inderdaad groter te worden dan wat de provincie qua getallen heeft aangegeven. Het gesprek tussen de gemeente en de provincie over de totale opgave en hoe dit in te vullen, is momenteel gaande. Daarnaast lopen ook gesprekken in het kader van de Regionale Energie Strategie Drenthe.

Volgens mij is het nog steeds een voornemen, terwijl het nu al lijkt alsof het zonnepark er toch wel komt. Het gaat erg snel, is deze locatie überhaupt wel geschikt om een zonnepark te realiseren?
Het beleidskader is, na een proces van verschillende bijeenkomsten met verschillende organisaties, betrokkenen en inwoners van de gemeente Noordenveld, in september 2020 goedgekeurd. Na goedkeuring konden initiatiefnemers hun plannen indienen. Het College heeft t/m december nagedacht over welk project in hun ogen wel/niet door ontwikkeld mocht worden. Alle initiatiefnemers moesten het besluit van de gemeente afwachten voordat zij wat konden doen. Begin januari is uiteindelijk door het College een besluit genomen over de verschillende initiatieven. In Zuidvelde zag het College koppelkansen voor natuur en ecologie, kansen voor meervoudig ruimtegebruik en aansluitmogelijkheden op het net. Na dit besluit zijn wij als initiatiefnemers aan de slag gegaan. Wij volgen het standaard te volgen (juridische) proces richting de omgevingsvergunning. Een belangrijk onderdeel hierin is het participatieproces met u als omwonenden. Zorgvuldigheid staat uiteraard altijd voorop. Een vergunning vergt altijd een raadsbesluit en er zijn mogelijkheden voor inspraak, bezwaar en beroep.

Als wij met elkaar niks invullen (bijvoorbeeld in de Mentimeter), dan is er geen participatie en komt er geen zonnepark toch?
Inwoners zijn niet verplicht om mee te doen aan onze Mentimeter, dit dient als interactief element in een vrij lange digitale bijeenkomst. Omdat er veel deelnemers zijn en veel informatie gegeven wordt, hopen wij op deze manier alle deelnemers aan de bijeenkomst te bereiken voor hun wensen, vragen en suggesties. Bij Zonnepark Zuidvelde is er sprake van twee categorieën van bewonersparticipatie. De eerste categorie is planparticipatie. Hiervoor organiseren wij informatiebijeenkomsten en voeren wij keukentafelgesprekken om uw adviezen en ideeën mee te nemen over het ontstaan van meerwaarde, het ontwerp en andere punten die u belangrijk vindt. Daarnaast betrekken wij ook andere belanghebbenden zoals bijvoorbeeld Natuurmonumenten. De andere categorie is financiële participatie. Dit is de eis over het 50% lokaal eigendom, wat wij hebben vastgelegd met Energie Coöperatie Noordseveld. Zij zal de opbrengst van het zonnepark investeren in de verduurzaming van de Noordenveldse

gemeenschap. Aanvullend komt er ook een gebiedsfonds en vragen wij inwoners met interesse voor zon-op-dak of voor een rol in de aanleg/beheer van het zonnepark zich bij ons te melden. Om samen met alle omwonenden te komen tot een gedragen plan, hebben wij uiteraard de hulp en inbreng van omwonenden nodig. Dit zodat zij hun wensen en ideeën terugzien in het uiteindelijke ontwerp. Volgens het beleidskader van de gemeente ligt hier ook een inspanningsplicht voor de initiatiefnemer. In eerdere correspondentie, bijvoorbeeld tijdens onze eerste informatieavond in januari en het verslag van deze avond, hebben wij omwonenden gevraagd om met ons mee te denken. De reacties die wij hebben ontvangen zijn verwerkt in de eerste aanzet voor het landschappelijk ontwerp en de inpassing. Uw wensen, vragen en suggesties m.b.t. het eerste ontwerp, de besteding van het gebiedsfonds, etc. kunt u doorgeven door een e-mail te sturen naar info@noordseveld.nl. Wij vragen u om dat vooral te doen.

Wie garandeert dat de landschappelijke inpassing daadwerkelijk op deze manier wordt uitgevoerd en dat het goed beheerd gaat worden?
Een belangrijk onderdeel in de omgevingsvergunning is een uitgebreid beheerplan, dit is een integraal onderdeel van het plan en de landschappelijke inpassing. Uiteindelijk is het aan de gemeente om te toetsen of wij hier als initiatiefnemers aan voldoen. In de op te stellen anterieure overeenkomst met de gemeente worden onder andere afspraken gemaakt over het onderhoud van het zonnepark. In deze overeenkomst worden de gemaakte afspraken gewaarborgd. Hierdoor zijn de initiatiefnemers juridisch verplicht om het zonnepark te blijven onderhouden. Het is in het belang van alle betrokken initiatiefnemers om het groenbeheer goed te regelen, al helemaal van de lokale energiecoöperatie, die uiteindelijk voor 50% mede-eigenaar van Zonnepark Zuidvelde zal gaan worden en 25 jaar actief aanwezig blijft in het gebied.

Hoelang duurt het voordat zo'n zonnepark uit het zicht is?
Elk zonnepark en bijhorende landschappelijke inpassing vraagt maatwerk. In het definitieve inrichtingsplan wordt onder andere bepaald welke aanplant wij uitvoeren. De hoogte van deze aanplant hangt van verschillende factoren af, bijvoorbeeld van de weersomstandigheden. Daarnaast heeft de ene boom of plant/struik logischerwijs bijvoorbeeld wat langer de tijd nodig om te groeien. Dit kan dus enkele jaren duren. Wij streven ernaar om uit een groot assortiment te kiezen zodat de landschappelijke inpassing rondom het zonnepark zo snel mogelijk dichtgroeit en het zicht op het park ontneemt. Onze voorkeur gaat naast het aanplanten van bomen, daarom ook uit naar lagere struweelsoorten. Een ander voorstel zou ook kunnen zijn om voor de start van de bouw van het zonnepark alvast te beginnen met de aanplant zodat deze alvast wat langer de tijd krijgt om te groeien.

Het vervolg
De komende tijd gaan wij aan de slag met het optimaliseren van de landschappelijke inpassing en nodigen wij u zoals gezegd graag uit om hierover met ons mee te denken. U kunt uw vragen, wensen en opmerkingen naar aanleiding van het eerste ontwerp, doorgeven door een e-mail te sturen aan info@noordseveld.nl. Als u deze voor 22 februari a.s. doorgeeft, gaan wij hiermee aan de slag. Het aangepaste ontwerp presenteren wij dan aan u op de derde informatiebijeenkomst op 1 maart a.s.

In het beleidsplan van de gemeente staat uitgebreid besproken welk stappenplan moet worden doorlopen in het proces van planvorming en afweging van elk initiatief voor een zonnepark.

Uiteraard volgen wij deze stappen. Na de vervolgbijeenkomst begin maart, zijn wij voornemens om te starten met de aanvraag voor de omgevingsvergunning.

Mocht u verdere vragen over dit verslag of over de afgelopen informatiebijeenkomst hebben, dan horen wij dat natuurlijk graag.

BIJLAGE 3: Verslag 3de informatieavond

Aan: Aan de bewoners van Zuidvelde en omgeving
Datum: 4 maart 2021
Betreft: Verslag derde informatiebijeenkomst Zonnepark Zuidvelde dd. 01-03-2021

Geachte heer, mevrouw,

Hartelijk dank voor uw komst en inbreng tijdens de derde digitale inloopbijeenkomst van 1 maart jl. over een mogelijk zonnepark in Zuidvelde.

Opzet informatiebijeenkomst
Ook deze bijeenkomst was wegens de huidige coronamaatregelen digitaal. Voor deze bijeenkomst hadden wij weer de 95 adressen binnen 'het invloedsgebied' (zoals is afgestemd in overleg met de gemeente en de verschillende belangenverenigingen) uitgenodigd.

In totaal deden iets meer dan 70 deelnemers mee aan het digitale overleg. Dit zijn de adressen binnen het invloedsgebied, omwonenden daarbuiten die ook graag geïnformeerd wilden worden, de verschillende initiatiefnemers en de betrokken grondeigenaren. Vanuit de gemeente Noordenveld waren zowel beleidsmedewerkers als een aantal raadsleden als toehoorders aanwezig.

Voorzitter van Energiecoöperatie Noordseveld Jeroen Niezen was tevens de voorzitter van de online bijeenkomst. Vanuit Chint Solar Nederland Projecten B.V. waren Wouter Guliker en Barry Touw aanwezig. Vanuit TPSolar B.V. waren René Hendriks en Emma Hendriks aanwezig. Er werd een online presentatie gegeven in Teams door deze drie partijen. Zij hebben gedurende de avond verschillende vragen van omwonenden beantwoord en toelichting gegeven over het zonnepark-initiatief en het participatieproces. De presentatie begon met een terugblik op de informatieavond van 15 februari, het participatieproces en de input vanuit de gevoerde gesprekken met natuurverenigingen. Daarna werd door [redacted] van adviesbureau Arcadis het aangepaste landschappelijk ontwerp gepresenteerd. Hierbij werd stil gestaan bij de verschillende aanpassingen t.o.v. het eerste conceptontwerp zoals gepresenteerd op 15 februari.

Zonnepark Zuidvelde in het kort:

- Meer hectares aan groen en natuur
- Stijging in de biodiversiteit
- Meer ruimte voor de das, patrijs en andere akkervogels
- Een grote bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente, de provincie en Nederland

- Meedenken en meedoen
  - 50% lokaal eigenaarschap
  - Samenwerking met lokale energiecoöperatie
  - Gebiedsfonds voor de directe omgeving
  - Mogelijkheden voor zon-op-dak

Lokaal eigenaarschap en draagvlak bij omwonenden
Het onderwerp bewonersparticipatie is tijdens de eerste en tweede informatiebijeenkomst door ons besproken. Wij merkten dat m.b.t. dit ontwerp, nog onduidelijkheid heerst over bijvoorbeeld het gebiedsfonds voor de lokale omgeving, de rol van de grondeigenaren en hoe de lokale energiecoöperatie zorgt voor 50% lokaal eigendom. Om deze reden hebben wij ervoor gekozen om dit onderwerp nogmaals toe te lichten tijdens de derde bijeenkomst.

Bewonersparticipatie bij grote energieprojecten heeft als doel het draagvlak te vergroten en waarde toe te voegen voor het landschap, de maatschappij, de flora en fauna en het milieu. Bij Zonnepark Zuidvelde zijn er twee categorieën van bewonersparticipatie:

1. **Planparticipatie:** Hiervoor organiseren wij informatiebijeenkomsten en voeren wij keukentafelgesprekken om uw adviezen en ideeën mee te nemen over het ontstaan van meerwaarde, het ontwerp en andere punten die u belangrijk vindt. Ook beantwoorden wij uw vragen. Daarnaast betrekken wij ook andere belanghebbenden zoals bijvoorbeeld natuurorganisaties en de Boermarke van Zuidvelde en Peest.

2. **Financiële participatie:** Dit is het uitgangspunt van 50% lokaal eigendom, wat de ontwikkelaars hebben vastgelegd in een samenwerking met Energiecoöperatie Noordseveld. De lokale coöperatie zal de opbrengsten van het zonnepark investeren in de verduurzaming van de Noordenveldse gemeenschap. Aanvullend komt er ook een gebiedsfonds voor de omwonenden binnen het invloedsgebied. Daarnaast vragen wij inwoners met interesse voor zon-op-dak of voor een rol in de aanleg/beheer van het zonnepark zich bij ons te melden. Op deze manier profiteren de inwoners van de directe omgeving van de komst van het zonnepark, naast de inwoners van de gemeente Noordenveld in z'n geheel.

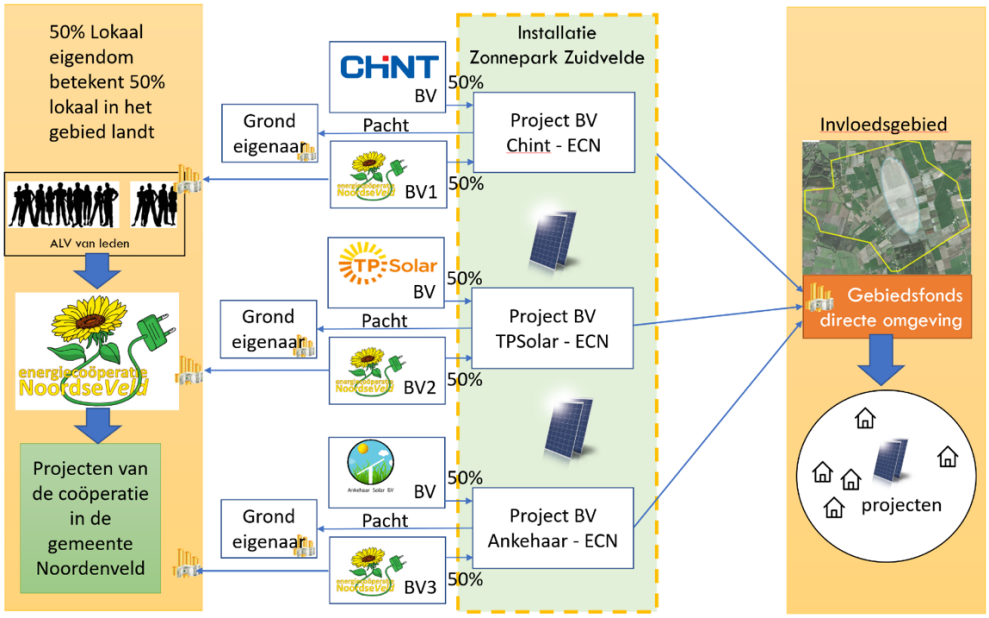

NB: Door de samenwerking met de lokale energiecoöperatie wordt gewaarborgd dat het zonnepark voor 50% in lokaal eigendom komt. Dit betekent dat de opbrengsten ook lokaal in het gebied landen. Dit is op deze schaal uniek in Nederland.

Een aantal omwonenden gaven aan dat er bij hun geen draagvlak is voor het zonnepark. In het beleidskader staat dat initiatiefnemers een inspanning moeten leveren om omwonenden te informeren en draagvlak te creëren of te vergroten. Een zonnepark is een grote ontwikkeling die effect heeft op de omgeving, dat realiseren wij ons en dit ontkennen wij niet. Ons doel is ervoor te zorgen dat de eventuele negatieve effecten (of effecten die als negatief ervaren worden) zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt, en worden gecompenseerd met positieve effecten. Daarvoor hebben wij de hulp en inbreng van omwonenden nodig. Het verkrijgen van draagvlak is een zorgvuldig proces. Wij blijven ons hier graag hard voor maken. Het streven is nog steeds om samen met alle omwonenden te komen tot een gedragen plan.

In eerdere correspondentie, bijvoorbeeld tijdens onze informatieavonden, maar ook in de verslaglegging hiervan, hebben wij omwonenden gevraagd om met ons mee te denken. Zoals tijdens de tweede bijeenkomst besproken, hebben wij verschillende reacties ontvangen. Concrete input voor het landschappelijk ontwerp zijn bijvoorbeeld het uit het zicht onttrekken van het zonnepark en het weglaten van het perceel tussen de verkavelingsweg en de Asserstraat. Daarnaast ontvingen wij verschillende vragen over de locatie, de grootte, het voordeel voor de direct aanwonenden en over zonneparken in z'n algemeenheid. Deze hebben wij zo goed mogelijk proberen te beantwoorden. Als u hier nog informatie in mist, stuurt u dan vooral een e-mail naar info@noordseveld.nl.

In het beleidskader heeft gemeente Noordenveld spelregels opgesteld voor grootschalige energieprojecten, zoals zonneparken. Deze spelregels maken voor initiatiefnemers en inwoners duidelijk welke onderwerpen aan bod moeten komen in de ontwikkeling van een zonnepark. De gemeente zal het plan uiteindelijk toetsen op het onderdeel (het streven naar) draagvlak. Dit is een vast onderdeel in de vergunningsprocedure. Andere onderdelen die invloed hebben op het kunnen toestaan van een zonnepark zijn of een zonnepark voldoet aan zowel het gemeentelijk als

provinciaal beleid voor zonneparken, of het zonnepark een ecologische meerwaarde heeft en of er bij het zonnepark functies gecombineerd worden, in bijvoorbeeld een natuurfunctie.

Daarnaast hebben inwoners tijdens het vergunningsproces altijd het recht om een zienswijze in te dienen. Na vergunningverlening kunt u vervolgens ook nog bezwaar en/of beroep instellen. Wij vragen u om uw zorgen en/of vragen vooral met ons te delen zodat wij daar met u het gesprek over kunnen aangaan en hier rekening mee kunnen houden in het ontwerp dat wij uiteindelijk zullen indienen.

Andere uitgelichte vragen en/of opmerkingen
Tijdens de online informatiebijeenkomst zijn er verschillende vragen gesteld en door de initiatiefnemers beantwoord. Onderstaand hebben wij voor de volledigheid een aantal van deze vragen op een rijtje gezet. Een volledig overzicht van alle vragen en antwoorden uit de chat vindt u op de website van ECN en als bijlage bij dit verslag.

Het gaat erg veel over vogels, natuur, etc. en niet over dat ik als omwonende tegen dit project ben.
In Zuidvelde zag het College koppelkansen voor natuur en ecologie, kansen voor meervoudig ruimtegebruik en aansluitmogelijkheden op het net. Het college heeft daarom de ontwikkelaars toestemming gegeven om de verkenning van dit zonnepark op te starten. Na dit besluit zijn wij als initiatiefnemers aan de slag gegaan. Een belangrijk onderdeel hierin is het participatieproces met u als omwonenden. Een ander belangrijk onderdeel is het ontwerpproces zijn de gesprekken met natuurorganisaties zoals Natuurmonumenten, Agrarische Natuur Drenthe en Kenniscentrum Akkervogels. Vanuit hun expertise kunnen zij input geven over de landschappelijke inpassing en de koppelkansen voor de natuur en ecologie. Dit is een belangrijke eis vanuit de gemeente. Over dit proces willen wij omwonenden ook graag informeren.

Waarom worden er drie aparte vergunningen aangevraagd en niet gewoon één?
In Zuidvelde zijn er drie ontwikkelende partijen, die door de gemeente zijn verzocht om samen te werken bij de totstandkoming van drie projecten die samen het zonnepark Zuidvelde vormen. Dit bijvoorbeeld zodat u niet door drie verschillende partijen benaderd wordt, maar ook zodat het een geheel vormt en niet drie 'losse' delen zijn. Naast één samenhangend landschapsplan, werken de drie verschillende initiatiefnemers ook samen aan de benodigde documenten en onderzoeken voor de uiteindelijke vergunningsprocedure. Een zonneparkproject kan uiteindelijk niet gerealiseerd worden zonder SDE++ subsidie. Voor een SDE-aanvraag is een vergunning nodig. Dit zonnepark initiatief zijn wel uiteindelijk drie projecten en dus zijn er drie omgevingsvergunningen nodig, want verschillende initiatiefnemers, grondeigenaren, percelen, bijbehorende financiering, etc.

Omwonenden in het gebied krijgen het bij de gemeente niet voor elkaar om bijvoorbeeld een schuur of bijgebouw aan te leggen, maar zo'n groot zonnepark kan wel?
Logischerwijs gaan de initiatiefnemers van het zonnepark in Zuidvelde niet over bestemmingsplannen in de gemeente Noordenveld of over de keuzes die de gemeente hierin maakt. Zoals bekend is er door de gemeente het beleidskader "Energieprojecten in het landschap" vastgesteld. Door vaststelling van dit beleidskader ontstaan er nieuwe mogelijkheden voor zonnepark-initiatieven. Wel begrijpen wij dat dit voor omwonenden wat dubbel kan aanvoelen. Wij zullen dit daarom meenemen richting onze communicatie met de gemeente.

Ik maak mij grote zorgen over de beoogde nieuwe natuurwaarden van het zonnepark en de mogelijke effecten die dit heeft voor de voortzetting van mijn (melkvee)bedrijf.
Één van de stellingen in de Mentimeter was of nieuwe natuurontwikkeling uit het zonnepark moet blijven, ook na de looptijd van het zonnepark, of dat alles terug moet naar landbouwgrond. Wij begrijpen uit onze gesprekken met grondeigenaren namelijk dat dit niet voor iedereen gewenst is. Voor een aangrenzend melkveehouder in het gebied zou dit zomaar gevolgen kunnen hebben. Wij begrijpen deze zorgen. Dit is ook een onderdeel wat wij zullen meenemen in onze gesprekken met zowel de gemeente als de natuurorganisaties.

Een aantal vragen, bijvoorbeeld over het hoe het zit met zon-op-dak in relatie tot zon-op-land, komt vaker terug. Wij verwijzen u dan ook graag naar de verslagen en beantwoording van deze en andere vragen zoals eerder gesteld in de chat. Deze documenten zijn te vinden via de website van de energiecoöperatie: https://www.noordseveld.nl/zonnepark-zuidvelde/.

Documenten
Zowel de gehele presentatie, het landschappelijk ontwerp, de uitkomsten van de peiling en andere relevante informatie zijn te vinden op de website van Energiecoöperatie Noordseveld via: http://www.noordseveld.nl/zonnepark-zuidvelde/. Documenten zijn ook op te vragen door een e-mail te sturen naar info@noordseveld.nl.

Uw wensen, vragen en suggesties
Na de eerste en tweede informatiebijeenkomst zijn wij met uw input en de input van andere belanghebbenden aan de slag gegaan. Aan het einde van de presentatie van deze derde informatiebijeenkomst is bij omwonenden aangegeven om **voor dinsdag 16 maart a.s.** hun wensen, vragen en suggesties over het landschappelijk ontwerp per e-mail te versturen aan info@noordseveld.nl. De input werken wij dan in het definitieve ontwerp.

Zoals aangegeven zijn wij voornemens om in maart te starten met de aanvraag voor de omgevingsvergunning. Wij zullen u tegen die tijd per brief informeren over het definitieve ontwerp en de belangrijke data. Ook zullen wij een brochure maken met alle relevante informatie over het zonnepark in Zuidvelde.

Vervolgbijeenkomst voor geïnteresseerden zon-op-dak
Vanuit de ontvangen reacties maken wij op dat er bij een aantal omwonenden interesse is voor zonnepanelen op daken. Voor deze omwonenden willen wij graag de komende periode een vervolgbijeenkomst organiseren. Bent of kent u iemand die plannen voor eigen zonnepanelen heeft? Geïnteresseerden voor deze bijeenkomst kunnen zich bij ons aanmelden door een e-mail te sturen aan info@noordseveld.nl.

Mocht u verdere vragen over dit verslag of over de afgelopen informatiebijeenkomst hebben, dan horen wij dat natuurlijk graag.

BIJLAGE 4: Verslag overleg kernteam

Zonnepark Zuidvelde

Verslag overleg kernteam – ontwikkelaars – gemeente
Datum: 1 april 2021 via Teams

Aanwezig:
Kernteam: [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted]
Energiecoöperatie Noordseveld: Jeroen Niezen
Ontwikkelaars: Wouter Guliker (Chint Solar), René Hendriks (TPSolar), Bart Janssen (Ankehaar Solar)
Gemeente: [redacted]

Kennismaking
De deelnemers aan de bespreking stellen zich kort voor. Het kernteam geeft aan ondersteund te worden door 12 buurtgenoten.

Presentatie uitslag enquête
[redacted] presenteert voorlopige uitslagen van enquête. De individuele reacties zijn nog niet verwerkt. Er hebben 98 mensen gereageerd op de enquête, die is verspreid in hetzelfde plangebied dat voor de bewonersparticipatie is gebruikt.

In de enquête is gevraagd naar de gewenste omvang van het zonnepark: 7% ziet het plan in de gepresenteerde vorm zitten, 33% wil helemaal geen zonnepark. De overige 60% ziet liever een kleiner zonnepark in de orde grootte tussen 15 en 60 Ha.

Op navraag naar de motivatie van de bewoners die de enquête hebben ingevuld voor een kleiner zonnepark, geeft het kernteam aan dat daar verschillende argumenten aan ten grondslag liggen:

- Doorzicht van de Asserstraat naar Peest en Zeijerveld v.v. (met name in de winter) behouden
- Reeën moeten kunnen passeren
- Het past niet in het landschap
- Geen landbouwgrond opofferen aan zonneparken
- Eerst moeten alle daken belegd worden met zonnepalen
- Aanleg van natuur beperkt de ontwikkeling van de landbouw in de toekomst

Het kernteam gaat voor een alternatief plan, dat:

- Past in de omgeving
- Voordelen biedt voor de bewoners in de omgeving
- Maximaal 15 Ha groot is
- De panelen zo laag mogelijk zijn
- Op breder draagvlak kan rekenen

Reactie ontwikkelaars
Het klopt dat het verdwijnen van een aantal doorzichten de belangrijkste consequentie is van de komst van het zonnepark.

Reeën kunnen tussen beide parken migreren, en krijgen veel meer leefruimte in de randzones langs de parken. Bloemrijk grasland is een ideaal biotoop voor reeën in combinatie met struwelen voor dekking, waardoor de omstandigheden voor reeën sterk verbeteren.

De keuze voor deze locatie op landbouwgrond is primair gemaakt door de gemeente. Deze locatie kent vele gunstige eigenschappen die dit motiveren. Bovendien blijft de landbouwfunctie intact. Mocht het zonnepark weer worden afgebroken na 25 jaar dan keert de landbouw weer terug.

Het reageren op een alternatief dat dermate veel kleiner is dan wat nu wordt ontwikkeld is een lastige. Te meer daar het gaat om drie afzonderlijke projecten die alle drie groter zijn de aangegeven 15 Ha en alle drie toestemming van de gemeente hebben gekregen om tot ontwikkeling te brengen.
Van de ontwikkelaars mag niet verwacht worden om hier onderling in tot afstemming te komen. De ontwikkelaars zijn bovendien van mening dat de enorme weidsheid van het gebied een groot park juist uitstekend toelaat, te meer daar de afstand tot woningen bijna overal groter dan 500 m is en op deze manier heel goed invulling kan worden gegeven aan het aan het gezicht onttrekken van het park en aan de natuurdoelen, met name voor akkervogels.

Als de panelen lager gemaakt worden dan is er veel minder leefruimte voor natuur en dieren binnen de zonnevelden. Bovendien zal het geringe verschil in hoogte dat bepleit wordt binnen een jaar verdwijnen achter de snel groeiende struwelen. Lagere paneelhoogte is daarom een te grote achteruitgang van de kwaliteit van natuur binnen de zonnevelden.

Energiecoöperatie Noordseveld en de ontwikkelaars zijn het er met het kernteam over eens dat zon op dak moet. De potentie voor zon-op-dak dekt echter lang de opgave niet, en er is bovendien moeiolijk op te sturen. Het rapport van Overmorgen en scan van de directe omgeving van Zuidvelde door Energiecoöperatie Noordseveld laten dit duidelijk zien. Zon-op-dak is bovendien al onderdeel van de RES opgave, en moet dus ten allen tijde naast de zonnepark ontwikkeling plaatsvinden.

Discussie
In de discussie die volgt over met name het doorzicht geven alle partijen aan dat het lastig is om hierin keuzes te maken. Voor het kernteam geldt dat ze het een opgave vinden van de ontwikkelaars, voor de ontwikkelaars geldt dat ze het om de hierboven genoemde redenen niet zelf kunnen bepalen, en het ver strekkende alternatief dat wordt aangedragen niet realistisch vinden, omdat dan een aansluiting on betaalbaar wordt.

[redacted] uit Zeijerveld denkt dat er geen lusten zijn buiten Noordenveld. ECN geeft aan dat de inwoners in Zeijerveld precies dezelfde voordelen hebben als de andere inwoners: ze kunnen delen in het omgevingsfonds, kunnen mee-investeren in het zonnepark en kunnen lid worden van Energiecoöperatie Noordseveld. Het enige verschil is dat Energiecoöperatie Noordseveld geen projecten uitvoert buiten de gemeentegrenzen van Noordenveld, maar die taak wordt in de gemeente Assen uitgevoerd door Energiecoöperatie Duurzaam Assen.

De gemeente geeft een toelichting op de gekozen procedure, en legt uit wat de verschillen, voor- en nadelen zijn in vergelijking tot een bestemmingsplanprocedure. Die zijn relatief klein, met als voordeel van de gekozen procedure dat de bestemming van de grond niet wijzigt.

De ontwikkelaars nemen de enquête resultaten mee en gaan zich beraden op welke wijze ze nog aan de wensen van het kernteam tegemoet kunnen komen.

Het kernteam wil de enquête resultaten nog niet delen, omdat ze er eerst mee naar de pers en de gemeenteraad willen.

BIJLAGE 5: Ontwerpsessies met natuurorganisaties

Ontwerpsessie 18 februari 2021 	TPSolar, Chint Solar, Ankehaar Solar, Natuurmonumenten en Agrarische Natuur Drenthe
Bespreekdocument: Versie van landschappelijk ontwerp zoals deze ook is gepresenteerd aan omwonenden tijdens de tweede digitale informatiebijeenkomst op 15 februari 2021.	

Reactie Natuurmonumenten:

- Goed uitgedacht plan met verschillende maatregelen. Het zonnepark moet wel echt een grote "plus" hebben, daar moet met het huidige ontwerp nog wel een slag in gemaakt worden.
- De verbinding tussen de bospercelen wordt gewaardeerd, maar deze kan nog wel wat breder. Het liefst in de vorm van een kleine bosstrook.
- Het idee van open ruimte moet gehandhaafd worden ondanks de komst van een zonnepark.
- Belangrijk is om niet alleen binnen het zonnepark zelf, maar ook daarbuiten te kijken naar verbindingen en het creëren van nieuwe natuur.
- De ree moet zich kunnen bewegen door het gebied, geen grote barrières.
- Toevoegen of het herstellen van een ven is altijd een goed idee.
- Akkervogels zijn hier het meest van belang. Als je je richt op de patrijs, dan profiteren andere soorten ook. Laat je plan toetsen door het Kenniscentrum Akkervogels – Grauwe Kiekendief. Zij kunnen goed inschatten of het beter is om bijvoorbeeld meerdere kleinere haagjes te creëren in plaats van één grote.

Reactie Agrarische Natuur Drenthe:

- Het ontwerp ziet er in eerste instantie goed uit. Op deze wijze inderdaad meer mogelijkheden voor foerageer-, broed- en voedselmogelijkheden voor de akkervogels.
- Akkervogels zijn belangrijk hier, richt je op de patrijzen in het gebied en probeer predatoren buiten te houden. Betrek het Kenniscentrum Akkervogels bij het ontwerp.
- Voor de das moeten er voldoende rust, voedsel en doorgangen zijn. Zorg daarom in ieder geval voor een brede verbinding tussen de bosgebiedjes.
- Kijk nog een keer kritisch naar de randen van het plangebied, is 25 meter breed genoeg?

- Monitoring is belangrijk. Gebruik de ecologische stand van zaken vanuit kennis van de Provincie.
- Controleer je mengsel kruidenrijk grasland, geen exotische soorten, alleen inheemse soorten.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- Contact leggen met Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA). Hen vanaf nu ook uitnodigen om mee te denken met het landschappelijk ontwerp.
- Verbinding tussen de bospercelen bij noordzijde plangebied TPSolar is verbreed, i.p.v. 25 meter is deze 40 meter geworden.
- In beheerplan juiste mengsel kruidenrijk grasland opgenomen.
- Randen plangebied Zonnepark Zuidvelde verbreed naar meer dan 25 meter.
- Het bos bij Huis ter Heide wordt verbonden met het bos bij Peest. Via de tussengelegen bosjes en vennetjes van Natuurmonumenten en het bosje aan de Veldweg. Dit is een lengte van meer dan 3,5 kilometer. Dit dient als groene corridor voor soorten zoals de ree en de das.
- Natuurmonumenten had de wens om het vennetje te herstellen. Het is hen de afgelopen jaren niet gelukt om dit met de grondeigenaar voor elkaar te krijgen. Het is ons helaas ook niet gelukt.
- Buiten het plangebied gekeken naar extra natuur maatregelen: keverbanken en struweel rondom plangebied heen, in zuidelijk deel akkerranden tegen westzijde plangebied aan van 2,6 hectare, herstelde bomenrij bij stallen en plangebied Ankehaar Solar, nieuwe ven van 1,5 hectare bij oostzijde TPSolar.
- Kijken naar oplossingen om predatoren buiten te houden door nogmaals kritisch naar de plaatsing van het hekwerk te kijken (onderwerp ook voor gesprekken met GKA).

Ontwerpsessie 25 februari 2021	TPSolar, Chint Solar, Ankehaar Solar, Natuurmonumenten, Agrarische Natuur Drenthe en GKA. Gemeente ook aanwezig. Provincie wel uitgenodigd, maar afwezig.

Bespreekdocument: Presentatie gegeven door GKA over het Ankehaarveld als een potentieel 'goed' akkervogelgebied in relatie tot het beoogde Zonnepark Zuidvelde.

Eerste reactie GKA op initiatief Zonnepark Zuidvelde:

- In 2009 door Provincie een scan uitgevoerd voor kansrijke gebieden. Het zoekgebied in Zuidvelde is ooit als potentieel 'goed' gebied uit de bus gekomen voor akkervogels. Op basis van die beoordeling is er door Agrarisch Natuur Drenthe (AND) een beheerplan opgesteld met monitoring en tellingen van de vogels. Het Ankehaarveld ligt onder het gemiddelde van de provincie Drenthe qua akkervogels. De veldleeuwerik is met een opmars bezig in het gebied. De patrijs en veldleeuwerik zijn bovengemiddeld vertegenwoordigd.
- Een zonnepark legt druk op de schaarste ruimte. Inrichting is dus heel belangrijk.
- Aantal soorten kan afnemen, maar de randen bieden weer habitat voor andere soorten. Richt randzone in voor akkervogels.
- Aanbeveling 1: ontwikkel alleen ecologische ingerichte zonneparken in gebieden voor de akkervogels.
- Aanbeveling 2: kies voor een ecologische inrichting. Oost-west opstelling heeft een negatievere impact dan een zuid opstelling voor de vogels, vanwege de ruimte tussen de panelen.
- Zoek naar een combinatie van ecologie en energie opwek.
- Houtwallen en bomen zijn voor veel akkervogelsoorten geen goede optie. Alleen lage beplanting, bijvoorbeeld struweel.
- Je hebt brede randen nodig, ongeveer 50 meter. De 25 meter in jullie plan is al heel wat. De aanleg van keverbanken kan een meerwaarde zijn voor patrijzen.
- Een hek om predatoren tegen te houden heeft meer de voorkeur voor akkervogels, zodat je een beschermd gebied krijgt. Akkervogels binnen het hek en de dassen buiten het hek.
- Wil je akkervogels bedienen moet je ongeveer 10% van je grond ervoor gebruiken.
- Met het oog op het beheer: geen schapenbegrazing in de periode van 1 apr tot 15 aug. Geen schapen in het broedseizoen. Dan ook niet maaien. Je hebt tijd nodig om mooie vegetatie te ontwikkelen. De grond verschralen.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- Chint Solar beoogde oost-west opstelling gewijzigd naar een zuid opstelling. TPSolar en Ankehaar Solar hanteerden al een zuid opstelling.
- De te herstellen houtwal/bomenrij die vanuit de stallen van Ankehaar Solar door het plangebied heen liep, is in het plangebied zelf veranderd naar een open ruimte voor de akkervogels. De bomenrij buiten het plangebied zal wel nog steeds hersteld worden (circa 38 bomen).
- Beoogde vennetje van 1,5 hectare bij oostzijde TPSolar veranderd in een bloemrijke akker. Patrijzen houden niet van nattigheid, liever ook hier geen hoog opgaande beplanting.
- Randzone inrichten met het oog op de akkervogels. Randen gehele plangebied verbreed, westzijde noordelijk deel randen van 40 meter breed, westzijde zuidelijk deel randen van 85 tot 45 meter breed.

- Nadruk op de randen van het plangebied: 6.800 m² aan keverbanken in noordelijk deel en 4.500 m² aan keverbanken in zuidelijk deel. Daarnaast 8.900 m² aan struweel in noordelijk deel en 8.250 m² aan struweel in zuidelijk deel.
- In beheerplan toevoegen dat er geen schapenbegrazing moet plaatsvinden in de periode van 1 april tot 15 augustus. Ook het belang van het verschralen van de bodem opgenomen.
- 10% inrichten voor akkervogels, zou neerkomen op ongeveer 14 hectare. Met het huidige ontwerp wordt aan deze wens ruim voldaan door de verschillende open ruimtes met bloemrijk glasland, bloemrijke akkers, struweel en keverbanken. De ruimtes tussen de rijen zijn hierin nog niet meegenomen.
- Meenemen voor vervolg overleggen en het aanpassen van de tekeningen: plaatsing hekwerk naar de randen, om een afgesloten gebied voor akkervogels te creëren waar predatoren niet bij kunnen.

Ontwerpsessie 4 maart 2021	TPSolar, Chint Solar, Ankehaar Solar, Natuurmonumenten, Agrarische Natuur Drenthe (afwezig), GKA, Gemeente en Provincie.

Bespreekdocument: Versie van landschappelijk ontwerp zoals deze ook is gepresenteerd aan omwonenden tijdens de derde digitale informatiebijeenkomst op 1 maart 2021.

Reactie GKA:

- Ziet in het ontwerp terug komen dat de wensen ten aanzien van de akkervogels vooral buiten het zonnepark genomen zijn bijvoorbeeld in de vorm van extra brede randen, boomvormers weg, etc. De maatregelen binnen het zonnepark zijn nog wat minder duidelijk. Hoopte dat er ook was gezocht naar ruimte tussen de panelenrijen, dat mist hij nu nog in het ontwerp.
- De akkervogels hebben echt nog wat extra's nodig. Extra inspanning nodig binnen het park.
- Zonneparken moeten uitgaan van koppeldoelen.
- Tussenruimtes van bijvoorbeeld 5 meter bij kerngedeelte en dan een wat intensievere opstelling bij de plekken die minder gunstig zijn voor de akkervogels (vooral nabij opgaande beplanting/houwallen). Zo kan dit zonnepark iets toevoegen welke de andere zonneparken niet hebben.
- De randen kunnen wat minder breed zijn als de ruimte in het park dan wat groter wordt.

Reactie Natuurmonumenten:

- Voor ons staan de huidige waarden van het gebied centraal. Deze waarden dienen erop vooruit te gaan of minimaal aanwezig te blijven in het gebied zonder achteruitgang.
- Samenvattend kan gesteld worden dat het huidige plan (nog) niet voorziet in het behoud van een duurzame populatie akkervogels binnen het park.
- De landschapsstructuren worden momenteel wel versterkt door de aanwezige bosjes d.m.v. houtwallen met elkaar te verbinden.
- Ten opzichte van het eerste plan zijn de nodige verbeteringen doorgevoerd, maar die concentreren zich momenteel op de randen van het park. De openheid van het landschap gaat binnen het park grotendeels verloren. Ook de omvang van het park zorgt voor een moeilijke inpassing.
- Eens met GKA dat er ook gekeken moeten worden naar de ruimtes in het zonnepark en het variëren in rijenafstanden.
- Natuur en Milieu federatie Drenthe moet ook meengenomen worden in de voortgang van dit ontwerp.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- Vervolg overleggen inzake ontwerp rechtstreeks tussen René Hendriks (namens initiatiefnemers) en [redacted] (namens GKA) i.v.m. expertise op het gebied van akkervogels. Uitgangspunt voor deze overleggen is om te komen tot een inrichting/ontwerp met combinatie van ecologie en energie opwek. GKA gaat naar het plangebied kijken en aangeven welke deel zij hierin ziet als “kerngebied”, waar de rijafstanden aangepast moet worden en waar een extensievere opstelling mogelijk is.
- Hoofdthema’s voor wijzigingen in het ontwerp: opzoek naar ruimtes binnen het zonnepark zelf en het ‘spelen’ met rijafstanden.
- Coöperatieve ontwikkelaar Bronnen VanOns (onderdeel van Natuur en Milieu federatie Groningen en welke werkt in opdracht van de Energiecoöperatie Noordseveld) heeft contact gelegd met Natuur en Milieu federatie Drenthe. Zij zijn bij bijgesproken over het ontwerp- en het participatieproces in Zuidvelde. Gaven aan lokaal eigendom belangrijk te vinden, maar ook de verhouding van 50% bedekt en 50% onbedekt. Gaven ook aan een reeënpassage belangrijk te vinden. De organisatie ging inzake dit punt weer overleggen met de andere betrokken natuurorganisaties.
- Reactie GKA: de das en ree zijn ook belangrijk, maar het Ankehaarveld is aangewezen als potentieel ‘goed’ akkervogel gebied. Bij het ontwerp zal daarom de focus vooral moeten liggen op de akkervogels en minder op de das en de ree.

Ontwerpsessie 16 maart 2021 	TPSolar (namens initiatiefnemers) en GKA.

Bespreekdocument: Ontwerpvoorstel van GKA in relatie tot het landschappelijk ontwerp van Zonnepark Zuidvelde.

Reactie/ontwerpvoorstel GKA:

- Zowel in het noordelijk deel (Chint) als in het zuidelijk deel (TPSolar/Ankehaar Solar) een kerngebied voor akkervogels creëren. Dit kerngebied vormt het centrum van de open ruimte op het Ankehaarveld. In dit kerngebied een gedeelte van 200 meter breed hanteren met een panelenrij afstand van 10 meter. De rest van het kerngebied hanteren met een panelenrij afstand van 5 meter.
- Op de overige delen in het noordelijke en het zuidelijke deel zijn plekken waarin een zonnepark gangbaar is (veelal dichtbij opgaande structuren zoals bosjes en houtwallen, welke niet gunstig zijn voor akkervogels).
- Voor wat betreft de inrichtingsmaatregelen buiten het park is naar ons idee een goed voorstel gedaan. Er wordt ingezet op brede randen met daarop de aanplant van struwelen. Vermeden moet worden dat de randen corridors vormen voor roofvijanden waarin (broedende) akkervogels kwetsbaar zijn. Inzet van brede randen helpen hierbij en de aanplant of ontwikkeling van bomen in deze randzones moet worden voorkomen.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- In zowel het noordelijk als zuidelijk deel is er een gedeelte ingericht als kerngebied voor akkervogels. Een rijafstand van 10 meter is technisch gezien onmogelijk om te realiseren. Daarnaast moet het zonnepark ook nog financieel haalbaar zijn. Er is daarom gekozen om op de aangewezen kerngebieden helemaal geen zonnepanelen te situeren. Deze open stukken land zijn om deze reden 100 meter breed geworden. Een goed initiatief voor 200 meter met panelenrijen met 10 meter afstand, want in deze vorm is er helemaal geen bebouwing. Dit sluit ook aan op de wens dat het voor akkervogels het beste is als er open ruimtes/akkers worden gecreëerd zonder enige bebouwing.
    - Bij Chint is dit open kerngebied circa 3,6 hectare groot.
    - TPSolar/Ankehaar Solar is dit kerngebied circa 4,6 hectare groot. Aan oostzijde TPSolar ook nog de open akker van 2 hectare die aansluit op het aangewezen kerngebied en op het Ankehaarveld.
- Omdat er aan de ene kant een gasleiding schuin door het plangebied van Chint loopt en daarnaast nog een belangrijke watergang recht door het plangebied, is het

lastig om hier een open ruimte van 100 meter te creëren. Nabij het kerngebied is deze open ruimte daarom 65 meter breed.

- De panelenrij afstanden zullen worden verbreed zodat deze rondom de open akkers van het aangewezen kerngebied kunnen dienen als "lokgebieden" voor de akkervogels. Dit ook omdat de patrijs naast open akkers, ook baat heeft bij rand- en overgangssituaties.
    - Bij Chint op ongeveer 13 hectare een rijafstand van 4 meter afstand wordt gehanteerd.
    - Bij TPSolar en Ankehaar Solar wordt er op ongeveer 10 hectare een aantal rijen met 5 meter afstand (het dichtste bij het kerngebied) en een aantal rijen met 3,5 meter afstand gehanteerd.
- Gevraagd of [redacted] open staat voor een werkbezoek aan de locatie met de initiatiefnemers. Wegens drukte en bekendheid met het gebied, heeft dit werkbezoek vooralsnog niet plaatsgevonden.

Ontwerpsessie 31 maart 2021	TPSolar (namens initiatiefnemers) en Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA).

Bespreekdocument: Versie van landschappelijk ontwerp met open ruimtes en aangepaste panelenrij afstanden als reactie op ontwerpvoorstel GKA.

Reactie GKA voorgaand per e-mail over aangepaste tekeningen:

- Enthousiast over de mogelijkheid om in plaats van een 10 meter interval, delen volledig vrij te stellen van zonnepanelen.
- De voor akkervogels gewenste maatvoering nog niet vertaald in het ontwerp, waardoor het aan 'ecologische kracht' heeft ingeleverd. En wat ons betreft te veel heeft ingeleverd. Zo zien we dat de oppervlakte met een extensieve paneel opstelling is gereduceerd en dat in plaats daarvan, aansluitend op het paneelvrije deel, meteen begonnen wordt met een intensieve paneelopstelling.
- Verhoudingen zijn niet helemaal helder, niet alleen in oppervlaktes, maar in lengte en breedte in meters. Zonder inzicht in de gebruikte maatvoering, we op dit moment niet tot een goede beoordeling van de plannen kunnen komen.

Reactie GKA tijdens overleg:

- Voor de patrijs zijn wij er zo goed als. Eerste aanzet is interessant, vanuit de bewoners en akkervogels een stap in de goede richting. Mijn gevoel zegt echter dat wij er nog niet helemaal zijn.

- Bij noordelijk en zuidelijk deel ongeveer 30 hectare met aanpassing met 10 meter rijafstand en 5 meter rij afstand. (NB: In het ontwerp dit deel van het plangebied nu ongeveer 18 á 20 hectare, maar wel nog met toevoeging dat een aantal hectare geheel open blijft).
- Noordelijk deel:
    1. Kijk of je bij het meest noordelijke stuk van de gasleiding die 65 meter nog kan vergroten aan de linkerzijde.
    2. Kijk of er toch niet een x aantal rijen met 5 meter afstand gemaakt kan worden in het linker stuk naast de gasleiding.
    3. Het hekwerk aan de onderzijde aan de buitenkant van het perceel zodat de open ruimte niet bereikt kan worden door roofdieren.
    4. Onderzoeken of het struweel van noord naar zuid aan de linkerzijde aan de buitenkant geplaatst kan worden. Dus eerst struweel en dan het stuk kruidenrijk gras/keverbanken.
- Zuidelijk deel:
    1. Hekwerk rond de openzone niet toegankelijk maken voor roofdieren.
    2. Vanaf de open ruimte richting het stuk van Ankehaar Solar ook rijen met meer afstand net zoals aan de bovenzijde van de open ruimte gedaan is.
    3. Nog meer rijen met 3,5 meter afstand onderzoeken op het stuk van TPSolar.
    4. Onderzoeken of het struweel van noord naar zuid aan de linkerzijde aan de buitenkant geplaatst kan worden. Dus eerst struweel en dan het stuk kruidenrijk gras/keverbanken.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- Rijafstanden aanpassen en verbreden:
    - Bij Chint: in totaal 4,6 hectare met een rijafstand van 5 meter en in totaal 3,7 hectare met een rijafstand van 4 meter.
    - Bij TPSolar/Ankehaar Solar: in totaal 8,1 hectare met een rijafstand van 3,5 meter en in totaal 5,8 hectare met een rijafstand van 5 meter (het dichtste bij kerngebied). Ankehaar Solar heeft een aangepaste rijafstand toegevoegd zodat er overal een 'lokgebied' met aangepaste rijafstanden is gecreëerd nabij het kerngebied.
- Hekwerk situeren aan de randen van het plangebied zodat er een rustig gebied met schuilmogelijkheden voor akkervogels ontstaat en het plangebied niet toegankelijk wordt gemaakt voor predatoren. Dit geldt met name voor het open gebied tussen TPSolar en Ankehaar Solar, maar ook voor het open gebied aan de onderkant bij Chint.
- Struweel naar de buitenkant en daarna de meer 'open' ruimtes met kruidenrijk gras/keverbanken, i.p.v. andersom.
- Akker oostzijde TPSolar van 2 hectare uitgebreid naar 3,3 hectare. Dit sluit dan aan bij het stukje van het Ankehaarveld ten oosten van de grond van het plangebied van Ankehaar Solar (en zodat er ook aan de oostzijde ook een grote plus wordt gecreëerd voor de patrijs).

Ontwerpsessie 12 april 2021 	TPSolar (namens initiatiefnemers) en Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA)

Reactie Kenniscentrum:

- De benodigde 100 meter moet 200 meter zijn (volgens advies waar 200 meter met een panelenrijafstand van 10 meter staat ingetekend).
- Bij Chint: boven het stuk met 5 meter rijafstand een stuk met 3,5 meter rijafstand. Ook ziet hij bij de gasbuis toch liever 100 meter i.p.v. 65 meter.
- In het zuidelijke stuk: na de rijen met 5 meter in het onderstuk bij Ankehaar Solar nog een paar rijen met 3,5 meter.
- Gewenste maatvoering nog steeds niet duidelijk.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde

- De open ruimte van 100 meter is er als alternatief gekomen op de 200 meter met bebouwing in de vorm van panelen met een rijafstand van 10 meter. Zo is dit in een eerder overleg ook besproken.
- Bij Chint boven de rijafstand van 5 meter aan de linkerkant van de gasbuis, nog 4 hectare toegevoegd met een rijafstand van 3.5 meter.
- Bij Ankehaar Solar onder het meest zuidelijke deel met 5 meter rijafstand, ook nog 1,4 hectare toegevoegd met een rijafstand van 3,5 meter.
- Daarnaast zijn er na dit overleg tekeningen gedeeld met het Kenniscentrum met de gewenste maatvoering (niet alleen in oppervlaktes, maar in lengte en breedte in meters).

Uitkomst

Na de laatste ontwerpsessie tussen TPSolar en GKA op 12 april 2021 is er overleg geweest tussen de gemeente en de verschillende natuurorganisaties. Hierin is besproken dat de betrokken initiatiefnemers van Zonnepark Zuidvelde (rekening houdend met het te doorlopen proces en de rentabiliteit van het project) qua beoogde maatregelen in het landschappelijk ontwerp nu het maximum had bereikt. Het onderwerp optimalisatie van het zonnepark kwam tijdens dit gesprek wel nog naar voren. Door de randen en andere stroken binnen het zonnepark beter te benutten met panelen kan elders binnen het zonnepark mogelijk de ruimte tussen de panelen vergroot worden ten behoeve van akkervogels. De randen waren volgens de gemeente op sommige plekken vrij breed, bijvoorbeeld aan de westzijde van het zuidelijk deel van Zonnepark Zuidvelde. Door deze randen technisch te optimaliseren zou er mogelijk meer ruimte vrij kunnen

komen voor meer ruimte binnen het zonnepark. Concreet zou dit dan betekenen dat er meer panelen met 5 meter afstand tussen de rijen kunnen worden toegevoegd (en minder panelen met 3,5 meter afstand tussen de rijen).

De maximale breedte van de randen is meermaals ter spraken gekomen tijdens de ontwerpsessies. In eerste instantie is er gesproken over een optimale breedte van 25 meter, daarna over 50 meter.

Naar aanleiding van dit ontwerp heeft er uiteindelijk op 19 april 2021 een overleg plaatsgevonden tussen initiatiefnemers Chint Solar, TPSolar, de beleidsmedewerker groen, natuur en landschap van gemeente Noordenveld en Natuurmonumenten. Het meest recente ontwerp van Zonnepark Zuidvelde is tijdens dit overleg besproken. Ook is er gesproken over de minimale breedte van de randen van het zonnepark en wat een organisatie zoals Natuurmonumenten hierover zou adviseren met het oog op de natuurwaarden in het gebied. Omdat GKA naar voren was geschoven i.v.m. de benodigde expertise op het gebied van akkervogels, was Natuurmonumenten niet volledig op de hoogte van de status van het ontwerp. Het meest recente ontwerp is tijdens het overleg daarom besproken. Ook is gesproken over het tijdspad en de beoogde vergunningsaanvraag. Na het overleg zijn zowel het landschappelijk ontwerp, de verhoudingen in oppervlaktes groen/panelenveld, als het beheerplan naar Natuurmonumenten opgestuurd. Het verzoek was om naar deze stukken te kijken en spoedig een reactie te geven met betrekking tot de breedte van de randen. Deze reactie liet uiteindelijk langer op zich wachten. De reactie van Natuurmonumenten had geen betrekking op de breedte van de randen, maar over het participatieproces, de grootte van het zonnepark en de toegankelijkheid van het gebied voor zoogdieren (o.a. das en ree) en de kwaliteit van het gebied als foerageergebied van ganzen en andere vogels.

Door de initiatiefnemers is uiteindelijk besloten om de randen technisch te optimaliseren zodat er meer ruimte ontstaat binnen het zonnepark voor ruimere rijafstanden. Hierbij is voor de randen de oorspronkelijk besproken breedte van circa 25 meter als uitgangspunt aangehouden. Dit is doorgevoerd in het definitieve ontwerp. GKA gaf nog voor het definitieve ontwerp uiteindelijk al haar akkoord.

Met alle betrokken natuurorganisaties zijn de definitieve versies van het landschappelijk ontwerp gedeeld.

Vervolg

Uiteindelijk heeft er na de zomer aanvullend overleg plaatsgevonden met het Kenniscentrum voor Akkervogels. Dit naar aanleiding van de Ontwerpwijziging Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018 en de gevolgen die dit had voor het verkleinen van het plangebied van zonnepark Zuidvelde. Door de initiatiefnemers is geprobeerd om gezamenlijk met het Kenniscentrum te kijken naar hoe deze verkleining kon worden doorgevoerd, zonder al te veel concessies te doen in de landschappelijke inpassing van het zonnepark. Ook wilde de initiatiefnemers verder met het Kenniscentrum in gesprek over de uiteindelijke monitoringsafspraken en het verder vormgeven van het beheerplan. Om effectief overleg te voeren, is gekozen voor een werkbezoek aan de locatie van zonnepark Zuidvelde.

Ontwerpsessie en werkbezoek plangebied **29 september 2021** 	TPSolar en Ankehaar Solar (namens initiatiefnemers) en Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA)
Bespreekdocument: verkleining plangebied en beheerplan Zonnepark Zuidvelde	

Afspraken m.b.t. Zonnepark Zuidvelde

- De open ruimte voor de patrijzen kunnen gewoon grasland zijn zonder toevoeging van allerlei kruiden. Hier kiezen voor extensief maaibeheer. Afvoeren van gras. Met als uiteindelijke doel het verschralen van de grond.
- De open ruimte en het deel van de zonneparken met extra rijafstand hebben de focus voor de patrijs.
- In het deel met een rijafstand van 2,5 meter mogen wij met schapen werken. Wel bij voorkeur voor 1 april en na 1 augustus.
- Keverbanken binnen of buiten het hek is geen punt voor KCA.
- Bij voorkeur geen extra bomen aanplanten, want nadelig voor de akkervogels. Zij zijn eerder gebaat bij struweel.
- Laagblijvend struweel rondom de zonneparken, hoogte ongeveer gelijk aan het hekwerk of daar net boven
- Het hekwerk tussen het TPSolar deel en het Ankehaar deel (in de vrije akker) bij voorkeur niet plaatsen. Afhankelijk van de verzekering. Idee zelfde verzekeraar voor beide parken en dan dit punt bespreken.
- Periodiek onderzoek op locatie door KCA na de ingebruikname van de projecten.
- Onderhoudspaden bij voorkeur als leem. Ook akkoord is halfverhard met een lementoplaag.

BIJLAGE 6: Mogelijkheden voor inrichting gebiedsfonds

Concept 10-2-2021

1. Algemeen

In deze notitie worden de mogelijkheden waarop een gebiedsfonds kan worden ingericht op een rijtje gezet. Een belangrijke reden om naast het realiseren van 50% lokaal eigendom door Energiecoöperatie Noordseveld ook een gebiedsfonds in te richten, is om te borgen om de directe omgeving van het zonnepark naast de lasten ook lusten heeft.

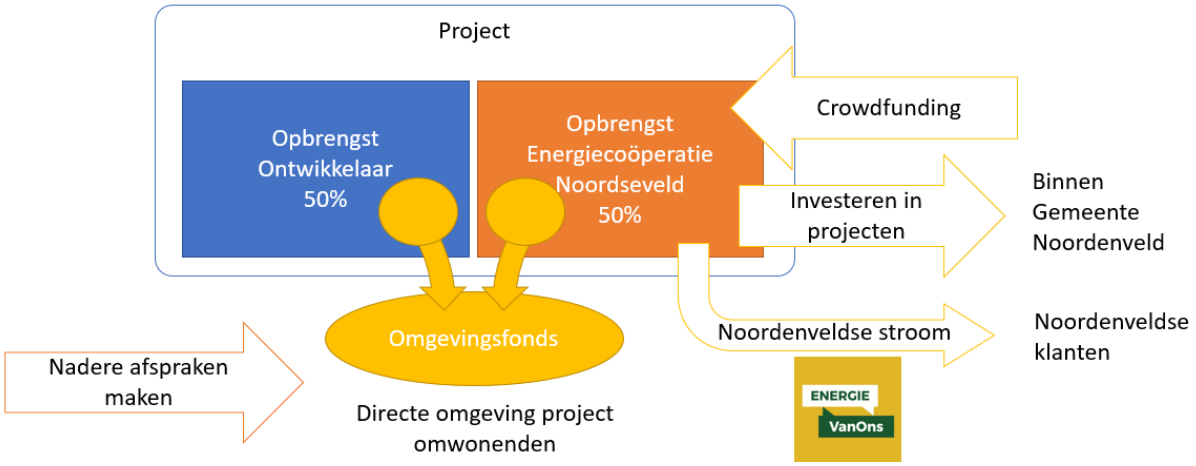

Bovenstaand plaatje geeft de toekomstige situatie weer:

- Energiecoöperatie Noordseveld wordt voor 50% mede eigenaar van de opwekinstallaties. Zij gaat de opbrengst daarvan investeren in het verduurzamen van de gemeente Noordenveld. Een deel van dat geld komt ook in Zuidvelde en omgeving terecht. Energiecoöperatie Noordseveld zet extra in op realisatie van een postcoderoosproject in Zuidvelde en in benutting van de extra aansluitcapaciteit door ondernemers in het gebied.

- Een deel van de opbrengst wordt verrekend in een korting op de prijs van de elektriciteit van Noordenveldse klanten van Energie VanOns. Deze klanten zijn tevens lid van Energiecoöperatie Noordseveld. De stroom die Energiecoöperatie Noordseveld opwekt wordt verkocht aan Energie VanOns, die het vervolgens met korting aan de klanten in Noordenveld levert. Dit noemen we Noordenveldse stroom. Iedereen in Noordenveld kan klant/lid worden en zo meeprofiteren van de eigen opgewekte stroom.

- Door middel van crowdfunding kunnen mensen investeren in het zonnepark. Energiecoöperatie Noordseveld zal hiertoe waarschijnlijk een lening uitschrijven, op vergelijkbare wijze als ze dat voor zonnepark Halo in Langelo heeft gedaan. Dit wordt in een latere fase opgepakt.

- Zowel Energiecoöperatie Noordseveld als de projectontwikkelaars dragen bij aan een gebiedsfonds/ omgevingsfonds.

Over hoe we dit gebiedsfonds kunnen organiseren gaat deze notitie. We schetsen eerst het gemeentelijk kader en vervolgens mogelijkheden om dit te organiseren.

2. Gemeentelijk beleid

De gemeente Noordenveld heeft het oprichten van een gebiedsfonds omschreven in het beleidskader “Energieprojecten in het landschap”.

Blz. 18 - 4.5. Gebiedsfonds - Fonds voor de lokale omgeving
In de planfase stellen de ontwikkelaars (initiatiefnemers en lokaal eigenaar) een businesscase op. In deze businesscase staat ook opgenomen of en hoe invulling wordt gegeven aan een gebiedsfonds (ook wel: omgevingsfonds) en hoe dat wordt gevuld.
We gaan met initiatiefnemers en de lokaal eigenaar in gesprek over de oprichting van een gebiedsfonds en het doen van stortingen daarin.
Vooraf is niet te bepalen wat een redelijk bedrag is om te storten in een gebiedsfonds. Per project gaan we afspraken te maken. Wij stellen ons voor dat dit een afspraak is over een bedrag per opgewekte MWh elektriciteit of 100m3 gas. Elke partij draagt bij naar rato van zijn aandeel in het project. De gemeente is verantwoordelijk voor bestemming en het beheer van het gebiedsfonds. Het maken van deze afspraken rond het gebiedsfonds maakt deel uit van de planontwikkelingsfase.

Raad van State heeft over gebiedsfondsen een uitspraak gedaan. Die uitspraak is dat er een relatie moet zijn tussen de aantasting van de ruimtelijke kwaliteit (door het energieproject) en de besteding van het gebiedsfonds. Als een energieproject bijvoorbeeld de kwaliteit van het landschap aantast, dan zal het gebiedsfonds moeten worden aangewend voor herstel van landschappelijke kwaliteit. Dat hoeft niet in het (plan)gebied zelf te zijn, maar mag ook ergens anders in de gemeente zijn.

De gemeente heeft zichzelf uitdrukkelijk een rol toegekend bij het organiseren van een gebiedsfonds.

3. Inrichting gebiedsfonds

Op de website www.hieropgewekt.nl is de volgende informatie te vinden over het inrichten van een gebiedsfonds:

Inmiddels zijn verschillende soorten gebiedsfondsen ontstaan die verschillen in termen van beheer, doelen en omvang. Meestal wordt een stichting opgericht met een ANBI-status, met oog op besteding van middelen van algemeen nut. Het bestuur en de raad van toezicht bestaan uit lokale vertegenwoordigers.

De stichting houdt zich aan specifieke doelstellingen en voorwaarden die statutair zijn vastgelegd. De stichting werkt samen met dorpsraden en -verenigingen, maatschappelijke instanties, of nieuw opgerichte bewoners- of omgevingsraden. Bewoners uit de omgeving kunnen vervolgens aanvragen indienen voor subsidie uit het fonds.

In de praktijk zien we ook voorbeelden waarbij een gemeente het omgevingsfonds in beheer heeft. Soms krijgt een lokale coöperatie een deel van de gelden in beheer, in een situatie waarbij deze niet zelf (mede-)eigenaar is van het zonne- of windpark. Mensen uit de omgeving worden lid van de coöperatie en besluiten samen wat er met het geld gebeurt.

Voor de situatie in Zuidvelde en omgeving zien we de volgende mogelijkheden:

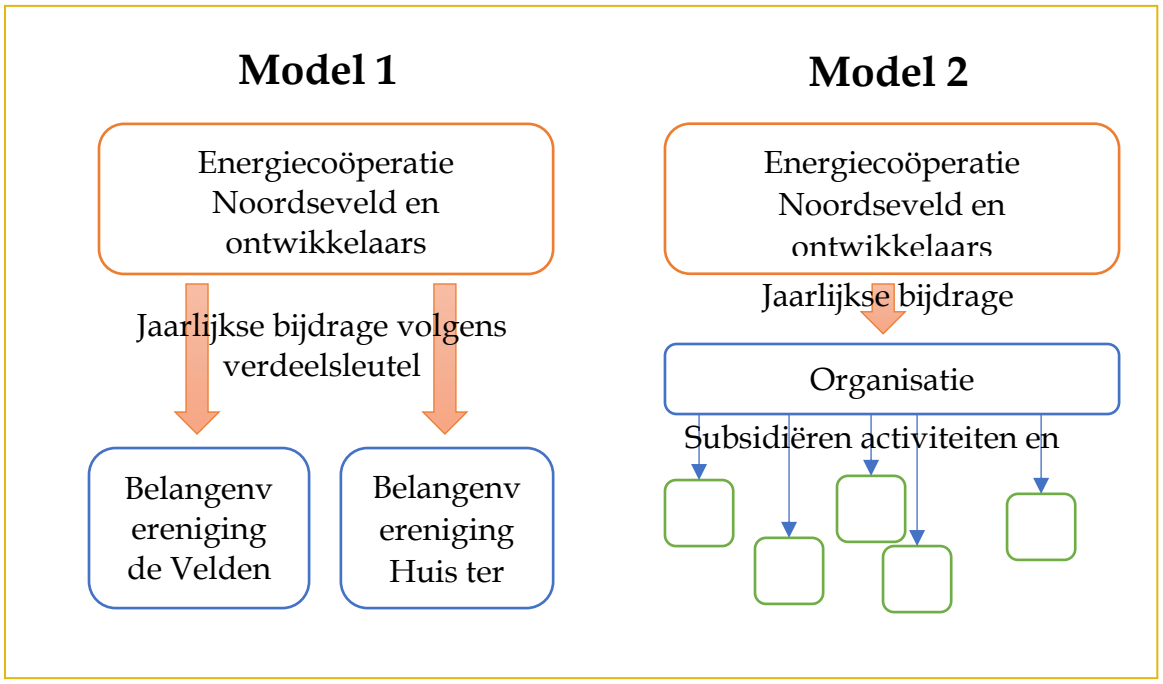

Model 1
De ontwikkelaars en Energiecoöperatie Noordseveld keren jaarlijks een bedrag uit aan beide belangenverenigingen volgens een samen afgesproken verdeelsleutel en volgens een met hen en de gemeente overeengekomen doel/ bestemming.

Model 2
Deze optie wijkt af van hierboven doordat de belangenverenigingen niet worden belast met de bijdragen, maar dat daar een andere organisatie over gaat. Deze organisatie wendt de middelen aan voor projecten en initiatieven conform de gemaakte afspraken/ statuten. Voor de keuze van een organisatievorm reiken we drie mogelijkheden aan:

- Een ANBI stichting als boven omschreven.
- De gemeente beheert het gebiedsfonds
- Energiecoöperatie Noordseveld beheert het gebiedsfonds

In alle gevallen moeten afspraken worden gemaakt met de belangverenigingen over spelregels en werkwijze.

4. Voorstel gebiedsfonds

Energiecoöperatie Noordseveld en de ontwikkelaars komen met een voorstel voor de hoogte van het gebiedsfonds. Op basis van deze notitie willen we een nadere bespreking met de gemeente en de belangverenigingen om van ieder te horen of er nog andere mogelijkheden zijn en welke vorm/ werkwijze de voorkeur heeft.

Bijlage: Voorbeelden praktijk

Gebiedsfonds Stadskanaal op Zon
In 2019 is de Stichting Gebiedsfonds Stadskanaal op zon opgericht. De stichting biedt financiële ondersteuning aan:

- projecten die gericht zijn op de leefbaarheid in de directe omgeving van een zonnepark
- gebiedsversterkende maatregelen
- verduurzaming van de bebouwde omgeving
- innovatieve projecten op gebied van duurzaamheid die ook de werkgelegenheid bevorderen

Het gebiedsfonds wordt gevuld door bijdragen van ontwikkelaars van zonneparken. De gemeente Stadskanaal heeft in haar visie op zonneparken in het buitengebied “Stadskanaal op zon” voorwaarden gesteld aan de ontwikkeling van zonneparken in het buitengebied van Stadskanaal. Die voorwaarden betreffen de manier waarop een zonnepark in de omgeving past: de landschappelijke inpassing. Maar de gemeente stelt ook voorwaarden aan manier waarop ontwikkelaars omgaan met de belangen van inwoners van Stadskanaal, in de omgeving van een zonnepark en daarbuiten: de maatschappelijke inpassing. Ontwikkelaars leveren onder meer een financiële bijdrage aan het gebiedsfonds.

Meer informatie: https://gebiedsfondsstadskanaal.nl/

Windfonds Delfzijl Noord
Het Gebiedsfonds Windpark Delfzijl Noord helpt mee aan het verduurzamen van de dorpen Borgsweer, Farmsum, Termunten en Termunterzijl in de gemeente Delfzijl en wil de beleving voor bewoners in dat gebied op een duurzame manier versterken.

In 2016 start de eerste ronde van het Gebiedsfonds en kunnen voorstellen ingediend worden. De beoordelingscommissie controleert of de ingediende voorstellen aan de vastgestelde fondscriteria voldoen. De voorstellen moeten binnen 2 jaar gerealiseerd worden. Er gaat ieder jaar 50.000 euro in het fonds. Dit wordt in principe jaarlijks uitgekeerd, gedurende de looptijd van 15 jaar van windpark Delfzijl Noord. Er zullen zo’n 15 rondes zijn, waarop voorstellen worden geselecteerd en uitgevoerd.

Meer informatie: http://windfondsdelfzijlnoord.nl/site/